

APOCARÍHTSI

Muhdú pájtyeíñéhjí Jóaa ájtyumíne

Jetsocríjtó úúballéné tújkeváne

¹ Oo Jóaa Jetsocríjtó íicúve múnáajpi o íjcyaaabe íñe íhyaami o caatúnuube ó úúballé muhdú lléváhréjuco tene pájtyeíñe. Píivýeébéhjáa Jetsocríjtóke néé dibye íicúve múnáadvú teene ibóhówájtsoke. Áanéé óhdivu bóhówájtsoobe naavédú nééné pañe níjkyéji múnáájpij tééveri. ² Aane íñe ícyooca o úúballéné muurá ímiáané Píivýeébé ihjuu Jetsocríjtóo óhdivu bóhówájtsoné o ájtyumíne.

³ Aane ihdyu maímijyu teene éévemej. Áhdure maímijyu teene illéébone cáhcujtsómej. Muurá lléváhréjuco téhaami úúballenéhjí pájtyeíñe.

7-hava cahcújtso múnáa íjcyáme éllevu Jóaa cáátunúne

⁴ Aane íñe ó caatúnú ámuha 7-hava elle Áátsiá ííñújiri meíjcyané cahcújtso múnáa éllevu. Aane óvíi Píivýeébe ipíivýema íjcyátuube íjcyaduré íjcyaaabe ámúhake píaabó íbúwajíí ámuha meíjcyaki. Áábé Apííchó 7-nevádú nééne óvíi téhdure ámúhake píaabóhi. ⁵ Téhdure óvíi Jetsocríjtó páñétúejpi dsijívetúu bóhítujkénuube ámúhake píaabó pámeere ííñújiri íjcyané avyéjúté avyéjuube íjcyaaabe. Diibye ímiáábé íjcyaaabe méhdivu ímiáájú bóhówátsohíjcyáhi. Muuráhjáa mítyane meke iwájyúnéllii ítyujpácýó waagóoobe téénej tééveri méimítyú méhdityu iwáágóoki. ⁶ Aabée meke picyóó Cááni Píivýeébé avyéjúejte meíjcyaki. Áhdurée meke

pícyoobe llúuvájte meíjcyame dífbyeke meíícúveki. Aabe íhtsútuube ávyéjuube íjcyáábeke ihdyu metsu maávyéjútsohíjcyá pajyuvaré mújyú níjkéváityúne. Ehdu teéne.

⁷ Ámuúhaj, muurá pámeere míamúnaa dífbyekée cávájcomema maájtyúmíí ojtsó pañe tsáábeke. Aane dífbyeke cáhcújtsotúmé íájtyúmíne taáhi. Ehdu pajtyéíñe ímiááne.

⁸ Muurá Píívyéébe nééhií: “Oo panévatúré íhtsútuube tapíívyema o íjcyátuube íjcyaduré o íjcyabe muurá ímichi téhijpi oo páneerée o ípívyéjtsoóbe. Áhdure níjke oo páneere o níjkévátsóííbye.” Ehdu muurá Píívyéébe nééhií.

Críjtoke Jóaa ájtyumíne

⁹ Aane íñe ámuhá nahbe o íjcyabe ámuha meícúbáhrámeídyuré ó ícúbáhrámeíhijcyá téhdure dífbyé avyéjuejpi o íjcyáabe. Áhdure ámuha teene maáábucúduré ó aabúcu híjcyá Jetsocríjtó oke píáábóneri. Okée muurá waagóomé móóáj pñnetú páhbau ‘Páhmoó’ némeítsihvu Píívyéébé ihjyu Jetsocríjtodítyú íjcyane o úwáábohíjcyané hallútu. ¹⁰ Aabée tétsihyi o íjcyabe Píívyéébé wáabyuta íjcyajcójí dífbyeke o dúúrúvahíjcyánáa tsaapi táhallú éhne jcutu kéévánécoba óóma ihjyúvá éhne múúne rojrocó mellíjchune íhjuváu. ¹¹ Okée neébe:

—Ímichi oo téhijpi páneerée o ípívyéjtsoóbe. Áhdure níjke oo páneere o níjkévátsóííbye. Áhdícyane páneere

ícyooca u ájtyumíné waajácúháámitu u cáátunúné ú wál-
loó Áátsiá iinújiri 7 coomívá Éépetsoo, Ejmíinaa, Péég-
amoo, Tiatííraa, Tsáádií, Piradéépiiaa, Raoditséaa, éhdú
coomívari íjcyáné cahcújtso múnáa éllevu.

¹² Ehdúu oke dibye néénéllii ó révoové múha
óoma íhjuváné o wáájácuki. ¹³ Aabée ó ájtyumí 7-
ihcyúvá óórótu méénúmeíñé peetéihcyúnéj piine tsaapi
míamúnáajpídyú néébe íjtyúháacyú hallúvú íwajyámú
íjcyaaabe íjyócunúúbeke. Áábéj piinetúu óoro miihé
chiúcunú íjpiújívújuco íjcyamííhe. ¹⁴ Áábé níwacóo
ávyéta tsítsi obééj íhjínédu. Áánetúu íhyálluúúcu éhne
múu cúújuwa péétécunúdu. ¹⁵ Téhdurée íjtyúhaacyu
ávyeta ‘rutúrútu’ éhne múúne cúújúwari úwááñewa
péétécunúdu. Áánetúu dibye íhjuváné keeváwu téhiñe
níwacúnúné íhjuvádu. ¹⁶ Aabée ímiánéjcuéhójtisiri
ejécunú 7-meváké miiícúruke. Áánetúu íhjuútu niitsúwá
kéhiúcunú ‘pajtyo’ néewa panéjcuvaré tsúhjívawa. Áábé
húmí ámitsaráhcóo nuhba ájchúcunúdu.

¹⁷ Áábekée o ájtyumíne dííbyé lliiñévú ó áákityeíñú
múu dsíjívédu. Áronáacáa íhyójtisiri ímiánéjcuéhójtisiri
táhallúvú ipícyóóne oke neébe:

—Díhllytyédíñe. Muurá ímichi téhijpi oo páneerée o
ípívyéjtsoóbe. Áhdure níjke oo páneere o níjkévátsóiíbye.
¹⁸ Muuráhjáa o dsíjívéebe tsiiñe ó bohíí. Aabe tsáhájjuco
múijyú o dsíjívéityúne. Aabe míamúnáake cúújúwá
pañévú ó waagóóhi. ¹⁹ Ahdícyane páneere íñe ícy-
ooca tsúuca íjcyánema bóónétu pájtyeíñé u ájtyumíné
caatúnú waajácúháámitu. ²⁰ Muurá táímiánéjcuéhójtisiri
7-meva miiícúruke u ájtyumíné 7-hava cahcújtso múnáa

uwáábojte ijcyane nééiyóne. Áánetu 7-ihcyúvá peetéihcyúné u ájtyumíné diitye 7-hava cahcújtso múnáa ijcyane nééiyóne.

2

Éépetsóri ijcyáné cahcújtso múnáa éllevu cáátúnúmeíñe

¹ Ahdícyane Éépetsóri ijcyáné cahcújtso múnáa uwáábóobe éllevu illu caatúnu: “7-meva mícúruke ímíánéjcuéhójsiri éjécunúúbé 7-ihcyúvá óórótu méénúmeíñé peetéihcyúnéj piine úllehíjcyabe ámuhákye nééhií: ² Ó waajácú muhdú ámuha meíjcyame ímí táwákimyéí meméénuhíjcyáné panévárez ámuha maáábúcúnema. Téhdure ó waajácú ímí tehdújuco ámuha meúwáábohíjcyáné ímityúmeke. Muurá Píívyéébé uwáábo múnáadi iye díllómeíyómeke ámuha méwaajácuhíjcyá állíu múnáaré ditye ijcyane. ³ Aane ímiááné ó waajácú táwájyuri ámuha meícúbáhrámeíhíjcyáné oke íhvéjtsotúmére. ⁴ Áronáa ijcyáné tsane ímityúné ámuhá hallúri: ¿Íveekí tsáhájyuro oke ámuha mewájyutú tujkénúu oke ámuha mecáhcújtsóijyu mewájyudu? ⁵ Aane meítsáávéne méíhvété ímityúné ámuha meméénuhíjcyánetu. Áane méímibáávyé éíjyúu ámuha meícyahíjcyádu. Muurá ámuha meímíjpyetétúhajchíí ílluréjuco ámuhákye o íhvéjtsóíñé wáájácúratúmeréjuco ámuha meíjcyaki. ⁶ Áronáa tehdújuco ámuha metsárillehíjcyáné nicoraitámú ímityúné méénuhíjcyanéjhi téhdure idyé o tsárilíne. ⁷ Aane ihdyu óví ímiááné lléébome cáhcujtsó Píívyéébé Apííchó cahcújtso múnáake néhíjcyáne. Muurá íínerí táhjátsámeítyúme ímí ícyahíjcyámeke

nihñéetsihvuré ó ájcuú múijyú ditye dsíjívéjúcóóityúne bóhiivu Píívyéébé avyéjuri tsaímíyé ditye ijcyaki.”

Ejmíinari íjcyáné cahcújtso múnáa éllevu cáátúnúmeíñe

⁸ Téhdure Ejmíinari íjcyáné cahcújtso múnáa uwáábóóbe éllevu íllu caatúnu: “Ímichi téhijpi páneerée ípívyéjtsoobe téhdure níjke íjcyaaabe páneere níjkévátsóiibye éhnée dsíjívéebe tsiíne bóhiibe ámúhake neéhií: ⁹ Ó waajácú ídátsó ámuha meícúbáhrámeíhijcyáné oke ámuha meúráávyéné déjúcotu. Muurá tsaate íllure iállíñe Píívyéébeéjtedi díllómeíyómé nehníwu ámúhadítyú ihjývahíjcyá Naavéneéjtéré íjcyánéllíihye. Ehdu ídátsó ámuha ííñújiri meíjcyárónáa ámúhá avyéjú níjkyéjiri ijcyáhi. ¹⁰ Ahdícyane mááábímyeídí éhnííñevu ámuha meícúbáhrámeííñeri. Muurá ámúhadítyú tsaatéké Píívyéébere wáájácúllémeke Naavéné cúvéhoojánutsómé ámuha méícúbáhráméíí pahójtsícúj coojíva. Áronáa ihdyu íhvéjtsotúme tsaímíyé oke meúráávyeco ámuha medsíjívétsihvújuco ámúhake o avyéjujtsómé ámuha meíjcyá múijyú dsíjívéityúmeréjuco. ¹¹ Aane ihdyu óvíí ímiáané lléébome cáhcujtsó Píívyéébé Apííchó cahcújtso múnáake néhijcyáne. Muurá íínerí táhjátsámeityúme tsá nihñéetsihvuré wágóóóvéityúne.”

Péégamórí íjcyáné cahcújtso múnáa éllevu cáátúnúmeíñe

¹² Téhdure Péégamórí íjcyáné cahcújtso múnáa uwáábóóbe éllevu íllu caatúnu: “Niĩtsúwá ‘pajtyo’ neéwa panéjcuvaré tsúhjívawama íjcyaaabe ámúhake neéhií: ¹³ Ó waajácú ámuha muhdú meícyahíjcyáné Naavéné avyéjújkímyeíñé ííñújiri. Árome ímí tehjújuco oke ámuha meúráávyehíjcyáné oke ámuha mecáhjújtsónema. Muuráhjáa táuubállé

méénuhíjcyaaabe Atíipake ditye dsíjívétsórónáa tsá oke ámuha meíhvéjtsotúne. ¹⁴ Árónáa ijcyáné tsane ímityúné ámúhá hallúri: Ámúháj piine ijcyámé tsaate Baraáá uwáábó cáhcujtsóme. Muuráhjáa diibe Baráake úwááboobe ijraéémuke ímityunévú íbúwajtsómé níjcyotájté ñícuvé máchohíjcyáhi. Téhdurée ihdícyámema dómácócatsíhijcyáme. ¹⁵ Áhdure idyé ijcyámé tsaate ámúháj piine nicoraítámú uwáábó o tsáriléné cáhcujtsóme. ¹⁶ Aane ímityúné ámuha meméenuhíjcyáné ihdyu meíhvéjtsóne méimibáávye. Muurá ámuha meímíbáávýétúhajhíí lléváhréjuco ámuha éllevu o pééiñe ílluréjuco ámúhadi o ícúbáhraki. ¹⁷ Aane ihdyu óví ímiáané lléébome cáhcujtsó Píívyéébé Apííhó cahcújtso múnáake néhijcyáne. Muurá ñnerí táhjátsámeityúmeke ó ájcuú ímiáájuvu wáájácúratúné majchódú néénevu. Áhdure diityéké ó ájcuú tsítsij nééné neewáyuvu wáájácúratúne mémé tééutu cáátúvaúvu. Aane apáámyéré teeu újcume waajácuú mumémé íjcyane.”

Tiatíírari íjcyáné cahcújtso múnáa éllevu cáátúnúmeíñe

¹⁸ Téhdure Tiatíírari íjcyáné cahcújtso múnáa uwáábóobe éllevu íllu caatúnu: “Píívyéébé Hajchi cúújuwa péétécunúdú íhyálluúúcú néébéj tuháácýú ávyeta ‘rutúrútú’ éhne múúne cúújúwari úwááñewa péétécunúdú néébe ámúhakye nééhií: ¹⁹ Ó waajácú páneere muhdú ámuha meíjcyame tehdíjuco mewáýúcatsíhijcyáne, ímí oke ámuha mecáhcujtsóne, ímí táwákimyéí ámuha meméénúné déjúcotu ámuha meícúbáhrámeíyóné maáábúcuhijcyáne. Áhdure ó waajácú táwákimyéí ímí tehdíjuco ámuha meméenuhíjcyáné tujkénúu ámuha meméenuhíjcyáné

éhníĩñevu. ²⁰ Áronáa ijcyáné tsane ímityúné ámúhá hallúri: Ámúháj piine Jetsabée ijcyalle Píívyéébé ihjyú uubáalle múnáálledi díllómeílleke ìná ámuha menéétulle táicúve múnáake íuwaábori állihíjcyáhi. Muurá nehíjcyalle ihdícyáméhjíma ditye dómácójcatsíyóné ímityúné ijcyatúne. Áhdure nehíjcyalle ditye níjcyotájté ìcúvé májchoróné ímityúné ijcyatúne. ²¹ Aane ó téhmehíjcyará dille múhdurá ícyahíjcyáné ìhvéjtsóne ímiáállerejuco íjcyaki. Áronáa tsá dille ímíllétú ímíjpyeténe. ²²⁻²³ Áánéllii ó ìhvéjtsóo dílleke dille cheméri ávyétá ìhnáho ìcúbáhrámeíki. Téhdure díllej tsíime dsíjiveéhi. Áhdure díllema ímityúné méenuhíjcyámé ícúbáhrámeíi teene ìhvéjtsótúhajchíjyju. Áánetu pámeere cahcújtso múnáa waajácuú ímiááne míamúnáa íbuúúné íjtsaméi o wáajacúne. Aabe ámúhakye ó ájcuú muhdú ámuha meícyahíjcyáne áhdovu. ²⁴ Áronáa ijcyámé tsaate ámúhadítýú Tiatíírari diille Jetsabée uwáábó úráávyetúme. Aame tsá wáajácútu álliúré íjcyane Naavenedítýuré tsááne íhtsútúneri idíllone ditye úráávyehíjcyáne. Áyu éhdunéré téeneri ámúhama ó ihjyúváhi. ²⁵ Ahdícyane tsúúca oke ámuha meúraavyémé ímíneúvú météhmémeícyó tsiíne o tsááiñevújuco. ²⁶ Muurá ííneri táhjátsámeítýumé o ímillédú nihñéetsihvúré ícyahíjcyámeke ó pícyoó íñujíne avyéjajte ditye íjcyaki. ²⁷ Aame míamúnáake íhtsútú táúhbaa éhne múúne núpákityu méénúmeíñé lliyíhllóné úméhéiyi mewápújuhcodu. Ehdu ávyéjuutéimye Llihíyóo oke avyéjajtsódu. ²⁸ Áámeke ó ájcuú éhne tsítsivé mícúruwa ímíwu ájchúcunúdu néébedívu. ²⁹ Aane

ihdyu óvíi ímiááné lléébome cáhcujtsó Píívyéébé Apííchó cahcújtso múnáake néhijcyáne.”

3

Tsáádíyi ijcyáne cahcújtso múnáa éllevu cáátúnúmeíñe

¹ Téhdure Tsáádíyi ijcyáne cahcújtso múnáa uwáábóóbe éllevu illu caatúnu: “Píívyéébé Apííchó 7-nevádú nééne dífbyedi íjcyaaabe 7-meváké míícúruke éjécunúhíjcyaaabe ámuhákye nééhií: Ó waajácú muhdú ámuha meícyahíjcyáne. Muurá ámuha mékévaúcunúhíjcyará Píívyéébeke ámuha meúráávyénetu. Áronáa tsá ámuha ímí meúráávyetúne. ² Áanéllii téiibúwá meíjcyáne métsúúraméi ímí dífbyeke ámuha meúráávyéiyóneri dífbyedítúyú ámuha memújtátuki. Muurá ó waajácú díbye ímillédú ámuha meíjcyatúne. ³ Méitsáávé éjyúu ámuhákye ditye úwaabóné tsúuca ámuha mecáhcujsóne. Áane meímíbaávyéne tsiíñe ímíñeúvú dífbyeke meúráávye. Muurá ámuha meímíbaávyétúhajchíí éhne múne nani múnáajpi wáajácúratúné tsáhdu o tsáabe ámuhákye ó tuvááóvaáhi. ⁴ Áronáa ijcyámé tsaate ámuhadítúyú ímityúné méenutúme. Aame ímiáámé íjcyanéllii oóma íjcyaaá tsaimíyé tsítsíj nééne wajyámuunévú iújcámeíñema. ⁵ Íínerí táhjátsámeítúyúme ehdu íjcyaaáhi. Áame mémeháñé tsá o páacyúityú wágóóóvéityúme mémeháñé cáátuváne waajácúháámitu íjcyane. Áameke ó bóhówájtsoó Llihíyodívu, téhdure níjkyéji múnáadívu. ⁶ Aane ihdyu óvíi ímiááné lléébome cáhcujtsó Píívyéébé Apííchó cahcújtso múnáake néhijcyáne.”

Piradéepiári ijcyáne cahcújtso múnáa éllevu cáátúnúmeíñe

⁷ Téhdure Piradéépiári íjcyáné cahcújtso múnáá uwáábóóbe éllevu illu caatúnu: “Ímiáábé állíúútuube Dabííúvú avyéjú dííbyedi íjcyaaabe pááyucúné tsá múha wátájcóityuróne. Áhdure dibye wátajcóné tsá múha pááyucúityuróne. Aabe ámúhake nééhií: ⁸ Ó waajácú muhdú ámuha meícyahíjcyáne. Muurá dúhcú íbúwá ámuha menéérome ímí táuwáábó meúraávyehíjcyá oke tóónutúmere. Áánéllii ámuha meúwáábóíñé uwááboju ámúhama o pááyucúné tsá múha wátájcóityúne. ⁹ Áronáa íjcyámé tsaate jodíómú íjcyarómé Naavéné icyánéjcuré úraavyémé illure iállíñe tahñéjtedi díllómeímye. Árome íícúbáhrámeíñetu ámúhá lliíñévú imíhmoúbáne ámúhake avyéjújtsoó ámúhake o wájyune iwáájácúnema. ¹⁰ Muurá íhnáhóóróné pañe ímí oke ámuha mecáhcújtsónéllii ámúhake ó téhmeé ííñújiri ícúbáhrameí íjcyánetu. ¹¹ Aane lléváhréjuco o tsááiñe. Áánéllii múu muhdú ámuha meícyahíjcyádú tsaímíyé íjcyá ámúhá wáábyutájuco íjcyáneri ámuha mebáñúmeítyuki. ¹² Muurá íínerí táhjátsámeítyúmeke ó pícyoó Tápiivyéébé duurúvájá apíhajcúnédú néeme ditye íjcyaki. Aame tsá múijyú dííbyedítyú ííneítyúne. Áámedítyú ó caatúnuú dííbye mémema íhcyóómi béhne Jerotsaréé níjkyéjiri íjcyácóómi méme. Áhdure ó caatúnuú béhne tamyémé díityédítyu. ¹³ Aane ihdyu óví ímiááné lléébome cáhcujtsó Píívyéébé Apííchó cahcújtso múnáake néhijcyáne.”

Raoditséari íjcyáné cahcújtso múnáa éllevu cáatúnúmeíñe

¹⁴ Téhdure Raoditséari íjcyáné cahcújtso múnáá uwáábóóbe éllevu illu caatúnu: “Píívyéébe páneeréé ípívyéjtsoobe íjcyaduré ícyahíjcyaaabe allíútuube ámúhake nééhií: ¹⁵ Ó waajácú muhdú

ámuha meícyahíjcyáne. Muurá ímí oke ámuha meúraávyéturómé tsá oke meíhvéjtsotúne. Aane ihdyu ó imíllerá tsaimíyé oke ámuha meúraavyéne. Aane ámuha meímíllétúhajchíí óvíjyacóóne. ¹⁶ Ehdu múhdurá oke ámuha medáríívénéllíi ílluréjuco ámúhakye o wáágóoíne. ¹⁷ Muurá ámuha ménehíjcyá íhtsutúmé ámuha tsaimíyé meíjcyame íínetú mepíhtotúne. Áronáa tsá ámuha mewáájácúmeítyú nucójpítsówu íevejte múúne íjcyadu ámuha meíjcyane. Áhdure tsá ámuha mewáájácúmeítyú hállúvatúmé múúne íjcyadu ámuha meíjcyane. ¹⁸ Áánéllíi oke métáuméí ámúhakye o ímbájcho núcójpítsó nénéhjítu ámuha mebóhówaúcunújúcótuki. Muurá ámúhakye o píáábóneri botsíi ámuha mewáájácúúveé ímiánejcúvú éhne múúne íhyálluúné ímityúmé ityáábótsámeíne botsíi ímíneúvú íitedu. Óhdi ímiá uwááboju íjcyane ímíneúvú mecáhcújtsóne méímíjpyeté éhne múúne óoro cújúwari chócóóvenetu ínéhni wágóóóvéne Boone ííne ímíjyaú tene íjcyadu ámuha meíjcyaki. ¹⁹ Muurá o wájyúmeke ó úwaabó ditye óoma íímíbbáavyeki. Áhdícyane ímiááméré meíjcyáne méímíbbáavyé múhdurá ámuha meícyahíjcyánetu. ²⁰ Ámúhakye ó píúvahíjcyá éhne múúne llééhówatu mepíuvádú oke ámuha mecáhcújtsóhajchíí ámúhakye o ímbájcho tsaimíyé menáhbévájcatsiki. ²¹ Muurá íínerí táhjátsámeítyúmé ímí ícyahíjcyámeke ó pícyoó táúniúvú muhdú lihíyó oke íúniúvú íavyéjuvu pícyohdu. ²² Aane ihdyu óvíi ímiááne lléébome cáhcujtsó Píívyéébé Apííchó cahcújtsó múnáake néhíjcyáne.” Ehdúu oke neebe Jetsóo.

4

Píivýéébe ávyéjújtsámeíñe

¹ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí níjkyéjitu llééhowa pááyú-cunúne. Ááne pañétúu oke tsiíñe éhnee íhde rojrócó mellíjchúnej kéévádú íhjuúvaabe néehíí:

—Cáhawáá taéllevu dichá muhdú pájtyéíñehjívú uke o úújétsoki.

² Áijyúu Píivýéébé Apííchó piáábori ó ájtyumí teene níjkyéjí pañe ávyéjú ijyáwá hallúrí tsaapi ácuúcunúúbeke. ³ Áábé ámítsaráhcóo jájpeé, conarínaa, íjcyáne neewáyúúcú ‘rutúrútú’ néené ámítsaráhcódu. Aanée teewa íjyáwá hallútú tuuhi pajtsícunú imíwu ‘ejmerááda’ némeíñe neewáyú áchaúcunúdu. ⁴ Ááwá úniúúcuríí tsíwahjí 24-wava íjcyane idyé ó ájtyumíhi. Áwáhjí hallúríí téhduméré 24-meva túkevétsojte óóro चाहिवाánema íjcyame ájújcatyéme wajyámúúné tsítsíjáhjíúvu. ⁵ Aanée pañétúéwatu rórihcyóné íhnáhó íhjuúvá éhne múúne chijchi íhjuváu. Áánetúu tééwá úmíwari 7-neva peetéháñe 7-neváu nééne Píivýéébé Apííchó íjcyáne nááve. ⁶ Téhdurée tééwá úmíwari nújpacýódú ‘rauráú’ nééneé. Átsihyíí 4-meva iyámédú néémé hálluúúné panéjcuvatú íjcyame tééwá hallúrí panéjcuvarí. ⁷ Áámedítyúu tsaapi bájú oohííbyécobáu. Áánetúu tsijpi jééú ocájídyu. Áánetúu tsijpi húmí míamúnáájpi humídu. Ááne tsíjpií méwáájícobáu néébe wállúríjjuúunúhi. ⁸ Áámedítyúu 6-wava íhñúwaane tsáápiitsádítýú íjcyámé hálluúúné patsíhjívatúre. Aamée ‘dái’ néétune cójáhajchótá pécóhajchótá nehíjcyáhi:

Panévatúré íhtsútuube Pívyéébe ímiáábé u íjcyaaabe íjcyadúré ú ijcyá dipívyema íjcyátuúbe.

⁹ Ehdúu diitye 4-meva íavyéjú ijyáwá hallurí ácuú-cunúúbé mújyú dsíjívétyúúbeke duurúvahíjcyá téhdújt-somére. ¹⁰ Áhdurée idyé diitye 24-meva túkevjtsojte dífbyé úmíwávú imíhmóúbáne dífbyeke duurúváhi. Aamée íchahíwááné dífbyé lliiñévu iwájójcóné néehíí:

¹¹ Pívyéébe múúhá avyéjuube u íjcyaaabe ihdyu tehdujuco panévatúré íhtsútuube u íjcyaaabe u ávyeyúúne. Áábeke ihdyu uke muha máavyéjútsohíjcyá páneerée u ímillédú u ípívyéjtsonéhjí dityájpíyé íjcyáábeke.

Ehdúu nehíjcyáme.

5

Obéjáwuúdu néébeé

¹ Áhdurée ó ájtyumí diibye íavyéjú ijyáwá hallurí ácuú-cunúúbé panéjcuvaré cáátúvaháámí waajácuháámí éjécunúné ímiánéjcuéhójsiri. Áhaamí 7-neva wáumíñúmeíháámí ténevádú ejké múha ihdícyame téhaami ipááyútuki. ² Ájyúu níjkyéjji múnáajpi íhtsútuube kéévánécoba néehíí:

—¿A íjcyámé tsaate ímiáámé téhaami pááyúciyóme?

³ Tsá muurá tsáápíuba níjkyéjima ííñújiri íjcyámedítyú ímiáábé íjcyatú téhaami ipááyúcúne éévéiyóme. Téhdure tsúúcajáa dsíjívemedítyú tsá tsáápíubaré íjcyatúne. ⁴⁻⁵ Ehdúu dibye néeneri o táhíjcyarónáa tsaapi diitye túkevjtsojtédítyú oke néehíí:

—Tahdíñe bóhoj. Muurá íjcyaaabe tsaapi Jodáá dohjíba múnáajpi Dabíúvúj tsíménémúhaabe bájú oohífyédú

íhtsútuube íjcyáabe. Aabe ihdyu óví téhaami paayúcu ímiáábée íjcyane úújétsoóbe.

⁶ Ehdúu oke díbye néérónáa teene ávyéjú iyyáwá úníuri diitye túkevéjtsojtémá 4-meva iyámédú nééméj piine ó ájtyumí obééjáuúdu néébe íjyócunúúbeke. Áábekée boohówáné dityée idsíjívétso dífbyeke méénunéhji. Áábejtóónée 7-jtoova íjcyáábé hálluúúné téhdunéré 7-uva Píívyéébé Apííchó 7-nevádú nééne páneere ííñújívú wállómeííne náávé íjcyane. ⁷ Aabée diibye obééjáuúdu néébe íavyéjú iyyáwá hallúrí ácuúcunúúbe éllevu ipyéene ujcú téhaami dífbyé ímiánéjcuéhójtširi íjcyaháami. ⁸ Aabée téhaami újcúúbe líiñévú diitye 24-meva túkevéjtsojtémá 4-meva iyámédú nééme míhmóubáhi. Aamée ítyujkévevu íjcyumúbáánema íjcyámedi téhdure óóróihllóne. Áihllóji pañée tsanééré pácuúcu wahpécunú muhdú Píívyéébema dífbyééjte meíhjuváné dífbyedívú úújetéhíjcyáne nááve. ⁹⁻¹⁰ Aamée dífbyeke idyúúruváné béhju majtsíjyú májtsívaju íllu nééhíí:

Apáábyéré ímiáábé u íjcyabe ihdyu ú piivyété téhaami u pááyucúne. Úpée muurá múúha wájyuri u ícúbáhrámeííne ú dsíjívéhi. Aabée dítyujpácyó u wáágóonej tééveri múúhakye panévá íñújííne múnaa páhduváré íhjuvámema ú ímíba-jchó ímí Píívyéébema muha meíjcyaki. Áánemáa múúhakye ú picyóó dífbyé avyéjúejte muha meíjcyaki. Áhdurée múúhakye ú picyóó llúúvájte muha meíjcyame dífbyeke meíícúveki. Aame muha méíjcyáá avyéjajte ííñújiri.

Ehdúu nééju májtsíváme.

¹¹⁻¹² Áámekée o íítehíjcyánáa avyétá mityámé níjkyéji

múnaa eevératu íjcyame téhdure kéévánécoba íllu nééju májtsiváhi:

Obééjáwuúdú néébéé ícúbáhrámeíbye ihdyu tehdújuco panévatúré íhtsútuube íjcyabe pane wáájacúne. Áhdure tehdújuco dibye ávyejúúne. Áábeke ihdyu metsu maávyéjújtsu dúúrúvamére.

Ehdúu nééju májtsiváme.

¹³ Téhdurée idyé ó lleebó páábé ihdéepi níjkyéjiri, ííñújiri, ííñújí pañe, nújpacýó pañe, íjcyame íllu nééju májtsiváne:

Eene ávyéjú ijyáwá hallúrí ácuúcunúúbee, obééjáwuúdú néébeé, íjcyamútsí panévatúré íhtsútujtéstí íjcyámútsikye ihdyu tehdújuco metsu maávyéjújtsu dúúrúvaméré múijyú níjkéváityúne.

¹⁴ Ehdúu nééju ditye májtsiváné boone diitye 4-meva iyámédú néeme néehíi:

—Ehdu teene tehdújuco. Áánetúu diitye túkevýtsojte imíhmóúbáne diityétsikye duurúváhi.

6

Waajácuháámí páyuuvéne

¹ Átsihdyúu o ííténáa tsúuca diibye Obééjáwuúdú néébe teene waajácuháámí éjketa tujkénúene idyóváajcárone paayúcúhi. Áánáacáa ó lleebó chijchi múu íhjuvádú oke tsaapi diitye 4-meva iyámédú néémedítýú nééneé:

—Éje, cáhawáa dihtécunuj. ² Ahdújucóo o íítécunúné dibye páayúcuháámí pañe tsítsíbeuvú íjújú hallúrí tsaapi tubóowama íjcyáábeke. Aabée íhtsútuube méénujcátsityu íjcyáábeke cháhiwávú ditye ávohjácoobe péé méénujcátsivu tsíjtyeke ityáhjaki.

³ Áané hallúvúéháámí éjketáa idyóváajcáróne dibye pááyúcúnáa idyé oke tsijpi diitye 4-meva iyámédú néémedítýú nééhií:

—Éje, cáhawáa dihtécunuj. ⁴ Ahdújucóo o íítécunúné téhaamí pañe tsijpi iiju tújpáábyeúvú néébeke. Áábé hallúríi íjcyáábeke némeíñé dibye pámeere ííñújiri míamúnaa íjcyámeke ityútávajtso ditye illííhyánújcatsíki. Áábedíi ávyetá ihtsútú nééné cávaajco.

⁵ Áané hallúvúéháámí éjketáa idyóváajcáróne dibye pááyúcúnáa idyé diitye 4-meva iyámédú néémedítýú tsijpi oke nééhií:

—Éje, cáhawáa dihtécunuj. Ahdújucóo o íítécunúné téhaamí pañe tsijpi iiju cúuvéébeúvú néébé hallúríi íj-cyaabe eevéjii éjécunúúbeke. ⁶ Áánaacáa ó lleebó diitye 4-meva iyámédú nééméj piinétú tsaate néénee:

—Ícyooca tsájcoojii wákimyéi hallúvú tsáne áámuréjuco tríigo újcúmeíñe. Áánetu tsebaáadá 3 áámuréjuco újcúmeíñe. Áánéllii tsáhájuco múu íjyácunújúcootú bíinójpácýoma dúúrúbajpácýó iújcúiyóneri.

⁷ Áané hallúvúéháámí éjketáa idyóváajcáróne dibye pááyúcúnáa idyé diitye 4-meva iyámédú néémedítýú ni-hñéejpíyé oke nééhií:

—Éje, cáhawáa dihtécunuj. ⁸ Ahdújucóo o íítécunúné téhaamí pañe tsijpi iiju llíjcyáábeúvú néébé hallúríi Dsijjivé imyémé íjcyáábeke. Áábe déjutúu tsijpi tsáábe mémé ícúbáhaméi. Áámútsikyée némeíñé tsahdúnéécuéllé míamúnaa ííñújiri íjcyámeke dityétsi idsíjívétso méénu-jcátsii, ájyabaa, chemee, íjcyáneri. Áhdurée diityétsikye némeíñé iyámedi diityéké dityétsi idsíjívétso téhdure tsahdúnéécuélle.

Apocaríhtsi 6:9 16 Apocaríhtsi 6:17

⁹ Áané hallúvúéháámí éjketáa idyóváajcáróne dibye pááyúcúháámí pañe idyé ó ájtyumí Píívyéébé iicúvé waijji líiñe dífbyé ihjyúu íhvéjtsotúme ímí úwáábohíjcyané hallútú ditye dsíjívétsóméhjike. ¹⁰⁻¹¹ Áámé wajyámúúnée tsítsijáhjí íjcyame wáníjcyámeí kéévánécoba ílluú:

—Ávyéjuube Píívyéébe ímiáábé u íjcyabe muhdú u néhdújuco u méénúúbeke uke muha menée çmúíjyú ííñújiri íjcyame míamúnaa múúhakyée dsíjívétsómeke téené hallútú u ícúbáhraíñe? Áánélliihyée diityéké némeíñe diityékée idsíjívetsódú téhdure íñahbémú Críjtó iicúve múnáake dityeí dsíjívetsóné ditye ityéhmeki.

¹² Áané hallúvúéháámí éjketáa idyóváajcáróne dibye pááyúcúháámí pañe ó ájtyumí ávyetá íhnáhó ííñuji váumeíñe tujkéveri cóójíejpi nuhba cúúvenúné ávyeta kímóóvé wajyámuj cúúvédu. Áánetúu péjcoejpi tújpacýóduréjuco íjcyane. ¹³ Áánaacáa míicuru dojco ííñujívú éhne múúne higyéeráhe néevá tsíjpané kiijyébari dójcodu. ¹⁴ Áijyúu caame íévehóowá pevetsíiyéjuco éhne múúne waajácuháámí mepívíyoácódu. Áhdurée cáméwajúnema móóáj piine íjcyáhbaújji íñe tsiéllévuréjuco. ¹⁵ Áijyúu pámeere míamúnaa ííñújiri íjcyame ávyéjutee, ehneva múnaa, tsíjtyé hójtsí pañe íjcyamee, tsíjtyé hójtsí pañe íjcyatúmee, éhdume páátánúmeí néwáyúcobáné raahóvú wáhyejúné pañévu. ¹⁶ Aamée teene néwáyúcobáneke, cáméwajúneke, néehíi:

—Múúhá hallúvú méuhnóbá íavyéjú ijjyáwá hallúrí ácuúcunúúbé múúhake íajtyúmítuki, áhdure Obééjáuúdu néébe múúhadi ícúbáhraíyóné íhdétu.

¹⁷ Muurá tsúuca múúhadívú ícúbáhrameí wajtsí múha

áábúcuíturóne. Ehdúu nééme téhaamí pañe o ííte me.

7

Ijraémudítýú tsaate Píivýéébeéjte

¹ Átsihdyúu idyé tsiíñe naavédú nééné pañe ó ájtyumí 4-meva níjkyéji múnaa ííñújiri patsíhjívarí íjyóócúcatyémeke. Téhmehíjcyámée ííñujii, móañee, bájunee, íjcyane kíjyeba ivááútuki. Áámekée némeíñe ííñújima nújpacyo ditye ityútávájtsoke. ² Áronáacáa tsijpi diityédítýú nuhba tsáhícyánéjcutu Píivýéébe mémé cáátúnúmeíñema tsáábe néé kéévánécoba: ³ — Métútávájtsoadíñei ííñujii, móañee, bájunee, íjcyane Píivýéébe íicúve múnaá úmicóónetu dífbye mémé mepícyóótúné hajchóta.

⁴⁻⁸ Aanée oke tsaate néé 12 dohjíba múnaa ijraémú íjcyámedítýú 144,000-mevá úmicóónetu teene Píivýéébe mémé tsúuca pícyámeíñe: Jodáá dohjíbatu 12,000-mevaa, Robée dohjíbatu 12,000-mevaa, Gáá dohjíbatu 12,000-mevaa, Atsée dohjíbatu 12,000-mevaa, Netaríí dohjíbatu 12,000-mevaa, Manatsée dohjíbatu 12,000-mevaa, Tsimeóó dohjíbatu 12,000-mevaa, Revíí dohjíbatu 12,000-mevaa, Itsacáá dohjíbatu 12,000-mevaa, Tsaboróó dohjíbatu 12,000-mevaa, Jotsée dohjíbatu 12,000-mevaa, Bejamíí dohjíbatu 12,000-mevaa, ehdu.

Tsítsíjáhjíma íjcyame

⁹⁻¹⁰ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí tétsihyi diilbye íavyéjú íjyáwá hallúrí ácuúcunúúbee, Obéejáuúúdu néébeé, íjcyámútsí úmíwari ávyétá mityáné míamúnaa eevératu panévá íñujíñe múnaa íjcyame páhduváré íhjúvámeke.

Áámé wajyámúúnée tsítsíjáhjiúvú nééme wájuhóónema íjcyame kéévánécoba nééhíi:

Muurá pajtyéteju tsáá íavyéjú íjyáwá hallúrí ácuú-cunúúbee, Obééjáuúdu néébeé, íjcyámútsidítyu.

¹¹⁻¹² Tehdurée idyé tétsihyi diitye túkevjtsojtémá 4-meva iyámédú nééméj piine pámeere níjkyéji múnáa íjcyame imíhmoúbáne Píívyéébeke dúúruvámé nééhíi:

Tehdújuco ihdyu Mépiivyéébé múijyú níjkéváítyuube panévaturé íhtsútuube ávyéjuube íjcyaaabe pane wáájacúne. Áábeke ihdyu metsu maávyéjújtso dúúruvamére. Ehdú teéne.

Ehdúu nééme níjkyéji múnáa.

¹³ Áánáacáa tsaapi túkevjtsojtédítyú oke nééhíi:

—¿Aca aatye eene tsítsíjáhjima íjcyámeke ú waajácú kiátú ditye tsááneé? ¹⁴ Áánélliihyé o nééhíi:

—Tsáha, Ávyéjuúbej, u ihdyu ú waajácú diityéke.

Áánélliihyé oke neébe:

—Íjtyée ímíbaavyé Obééjáuúdu néébe tujpácýó wágóóóvénej tééveri. Aamée ávyétá íhnáhó nééne ícúbáhaméi ííñújiri íjcyánetu pajtyéhi. ¹⁵ Áánéllii ícyooca Píívyéébema íjcyame díbyeke íícúvehíjcyámeke ííne imíjyaú pícyoóbe. ¹⁶ Aame tsáhájuco múijyú ájyabáavatéityúne. Tehdure tsáhájuco ditye ádópívyenuíityúne. Tsáhájuco múijyú nuhba diityéké áñúityúne. ¹⁷ Muurá ávyéjú íjyáwá úníuri íjcyaaabe diityé tehmeébé Obééjáuúdu néébe tsaímíyé diityéké túkévejtsojmé ííne imíjyaú íjcyáhi. Áámedítyú Píívyéébe kímóóve wáágoómé tsá íínerí kímooovéjúcootúne. Ehdúu oke túkevjtsojtédítyú tsaapi néé naavédú nééne o ííténé pañe.

8

Nihñéeháámíré waajácúháámí páyuuvéne

¹ Áijyúu idyé nihñéeháámí éjketaré idyónáajcáróne diibye Obééjáwuúdú néébe pááyúcúháámí pañe ó iité níjkyeji dáíhañéréjuco íjcyane wahájchotáwu. ² Áánaacáa ó ájtyumí 7-meva níjkyeji múnaa ítyujkévevu rojrocóónema íjcyame Píívyéébé úmíwari íjcyámeke. ³ Áánetúu tsaapi dííbyé ñícúvé waíjí úníúvú íjyócuuvévá dííbyeéjté dííbyema íhjuvahíjcyáne náávé mítyane pácúúcu óóróíhlló pañe íjcyánema teene icyóvájtsóneri dííbyeke ñícúveki. ⁴ Aanée teene pácúúcu dibye cóvájtsóne ójtsó úújeté Píívyéébedívu. ⁵ Átsihdyúu dííbyeke ñícúvéjítu teene llíyíhlló pañévú cújúwayúúhá iújcune dibye ííñújí hallúvú wááónemáyé apííchówu chíjchímuba ‘roríhróri’ dóvájaavéhi.

Rojrocóóné llíjchúmeíñe

⁶ Áánaacáa diitye 7-meva níjkyeji múnaa tsúúca ímíbájkímyeí írojrócóóné illíjchuki.

⁷ Aanée tujkénú tsaapi írojrócó llíjchúné tujkéveri cújúwama tújpacyo úmeváné páwahji néene dójconeri tsaHDúnéécuéllé ííñuji áiivyé bájunemájucu.

⁸ Áané boonétúu idyé tsijpi írojrócó llíjchúné tujkéveri cámeHbáucobádú néene péétécunúné móóá pañévú áákityéné nújpacyo tsaHDúnéécuéllé píivyetétsó tújpacyóvuréjuco. ⁹ Ááneríi tsaHDúnéécuéllé téjpacyó pañe íjcyame dsíjivéhi. Áhdurée tsaHDúnéécuéllé téjpacyórí úllénéj cújúwamííne wágóoovéhi.

¹⁰⁻¹¹ Áané boonétúu idyé tsijpi írojrócó llíjchúné tujkéveri níjkyéjitu 'Paapáwa' némeíñé mícúruwácoba áákityé péétécunúúbéré páneere téhíñé pañévu. Áaneríi tsahdúnéécuéllé nújpacyo páapañújpácyo mítyame míamúnaa iádóne dsíjivéhi.

¹² Áané boonétúu idyé tsijpi írojrócó llíjchúné tujkéveri nuhba cóójíejpii, péjcoejpii, mícúruu, íjcyame tsahdúnéécuéllé áabatémé tsá ímí ájchújúcootúne.

¹³ Áijyúu méwaajidú néébe ívéhóówari wáhpeebe kéévánécoba néehíi:

—Máidáátsoju ihdyu ííñújí hallúrí íjcyané míamúnáake tene pájtyeíñé nihñéejtéré 3-meva níjkyéji múnaa írojrócóóné llíjchúcoóca!

9

¹ Ároné illúhwuúree tsúuca tsijpi írojrócó llíjchúné tujkéveri mícúruwa níjkyéjitu ííñujívú áákityé wáhyéjúcoba ávyéta páñé néhejú watájcó ipááyúcuki. ² Aabée téhejúcoba pááyúcúnetu mítyane ojtso ijchívyé éhne múúne wájcyoha pééte ne ójtsodu. Aanée cóójíejpi núh-bake wátajcó cúúvéncóbaúvuréjuco. ³ Aanée teene ojtsó pañétú tséreemu cájtume tsújaavé páneere ííñújiri óóvimu núúodu míamúnáake íñúúoki. ⁴⁻⁵ Áamekéé némeíñé apáámyekéré Píivyéébe mémé úmicóónetu íjcyátúmeke ditye íícúbáhra 5 nuhbává hajchótá dityéké dsíjívétstómére. Téhdurée diityéké némeíñé ííñújiri páneere úmehéenema bajtsóháñé íjcyane ditye íícúbáhrátuki.

⁶ Ehdu tene pájtyécooca míamúnaa idsíjivéíyóneri íjyá-cunúróme tsá dsíjivéityúne.

⁷ Aamée diitye tséreemu panéjuco míamúnáá humínédú íhyúmine néeme óoró chahíwaanédú néenema íjcyame tsúuca íjcyátsíivyé éhne múúne méénujcátsíllíí íjyumú íjcyátsíivyédu. ⁸ Áámé níwacóónéé walléemú níwacóóné hajchónéhjí íjcyámé ihwájííné bájú oohíbyécóbá ihwájíínédu. ⁹ Ááméj píujíínéé úwáñé miíhónédú néénevu wátájcámeímyé wáhpene ihjyúvá apííchówu éhne múúne méénujcátsívu íjchíemííné íjyumú líicyuhcóné íhjuváu. ¹⁰ Áámé nuówáánéé óóvínú nuówaanédú téeneri ditye míamúnáake tsáhojtsí nuhbává hajchótá ícúbáhraíñe. ¹¹ Áámé avyéjuubée íjcyaaabe téhdure wáhyéjúcoba ávyéta páñé néhejú avyéjuube íjcyáábe mémé heeberéomú ihjyúrí Abadóo. Áánetúu gríéégómú ihjyúrí Aporió ‘tútavájtso múnáajpi’ nééiyóne.

¹² Ehdúu ó ájtyumí téhaamí pañe ícúbáhraméí pájtyene. Áronáacáa némeíñé tsiíñéí míñéécú íjcyane.

¹³⁻¹⁴ Átsihdyúu idyé tsiíñe téhaamí pañe tsijpi diitye níjkyéjé múnáadítyú írojrócó líjchúné tujkéveri Píívyéébé ícúvé wáíjí óorótu méénúmeíjí hallúrí ócájij tóónédú néénéj píínétú tsaapi dííbyeke nééhií:

—Tsiñaácó aatye 4-meva naavémuke eene Eoparáátej tééhí úníutu dóhjívámeke. ¹⁵ Ahdújucóo díbye tsiñaácómé tsahdúnéécuéllé míamúnáake dsíjívetsóné ímichíí ihdyu téijyú wáabyutájucó pícyámeímye. ¹⁶ Áijyúu némeíñé diityé tsodáhómú íjjúmudi úlleme 200 millóóné íjcyane.

¹⁷ Ááméj píujíínétúu ímyéénujcátsí miíhóné chíájcatyé páhdúváré némiíhójí túj pámiíhójíúvuu, líjcyámíhójíúvuu, ajtyúvámíhójíúvuu, íjcyane.

¹⁸ Áánétúu diityé ijúmú níwauúné bájú oohímýé níwauúnédú néémé ihjyúháñetu cúújuwaa, ojtsoo, atsóóperee, ijcyane ijchívyéneri tsiíñe mítyane míamúnaa dsíjívé tsahtúnéécuélle. ¹⁹ Muhdú ihjyáa ihjyúháñema íbówaañe íñimýmú níwauúnédú nééneri míamúnáake lliihyánuhíjcyáme.

²⁰ Áronáacáa dsíjívétúmé tsá ímityúné imyéénuhíjcyané íhvéjtsotúne. Tsáháa ditye naavémuke icyáánívahíjcyané íhvéjtsotúne. Áhdurée tsá ditye íhvéjtsotú íbóhíúbamáyé ijcyátúmeke óórotu, úwááñéwatu, nééwáyutu, úméhetu, méénúmeímýéhjike icyáánívahíjcyane. ²¹ Áhdurée tsá ditye íhvéjtsotú idsíjívétsócatsíhijcyáne, iwáábyénúcatsíhijcyáne, ihdícyámema idyómácócatsíhijcyáne, íñánicyatsíhijcyáne. Ehdúu ó ájtyumí téhaamí pañe.

10

Níjkyéji múnáajpi waajácúháámima ijcyane

¹ Átsihdyúu idyé tsiíñe naavédú nééne pañe ó ájtyumí tsjipi ihtsútuube níjkyéji múnáajpi ihyallútú tuuhi cápátsiúcunúúbé ojtsó pañe cáámetu nítyéébeke. Áábe húmíí ajchúcunú cóójíejpi nuhba ajchúcunúdu. Áánétúu ijcyúbaacu peetécnú cúújuwa péetécnúdu. ² Aabée waajácúháámíwu wájihtúcunúháámí éjécunúúbé ímiánéjécúejtúhá túvaúcunú móóatu. Áánétúu náníñéjécúejtúhá túvaúcunúúbé íñújítu. ³ Aabée éhne múúne bajú oohíbyécoba ihjyuvádú ávyétá ihnáho íhjuváné tujkéveri 7-meva chíjchimu ihjyúvá ávyétá ihnáho. ⁴ Aanée ditye muhdú nééne o cáátúnúyónáa tsaapi oke cáámetu nééhií:

—Caatúnudí ditye íhjuváne. Téhdure muucá dúúbál-
lédí teéne.

⁵ Áané boonétú diibye níjkyéji múnáajpi eenée
móóama ííñújitu tárívájaucunúúbé ímiánéjcuéhójtí
cáamevu íhbúcúhi. ⁶ Áánemáa múijyú dsíjívélityuube
páneere íévéhóówari íjcyánéhjima ííñuji, nújpacyo,
múhdúné tsíeméné íjcyánéhjí ípívyéjtsóobe mémeri
neébe:

—Ímiáané tsúúca páneere níjkéváiñe éévé úújetéhi.
⁷ Muurá 7-meva níjkyéji múnaa íjcyámedítýú nihñéejpiyé
írojrocó llíjchúcuoca páneere ílluréjuco níjkéváiñe
Píívyébéé múha wáájacutúné íhjuú uubálle múnáake
néhdújuco. Ehdúu oke neebe níjkyéji múnáajpi eenée
móóama ííñújitu tárívájaucunúúbe.

⁸ Áánetú cáámetu óoma íhjuúvaabe tsiíñe oke néehíí:

—Aadi níjkyéji múnáajpi eene móóama ííñújitu
tárívájaucunúúbedítýú éhaami waajácúháámíwu duúcu.

⁹ Ahdújucóo o péene o táúmeíñe téhaamíwu dííbyeke.
Áánéllíihyéé oke neébe:

—Áju, májcho téhaami. Muurá u májchone iimúwu
néerone díhbáú pañévú páápáñuúhi.

¹⁰ Ahdújucóo o újcúháámíwu o májchone ímiáané
iimúwu néerone táhbáú pañévú páápáñuúhi. ¹¹ Átsihvúu
oke neébe:

—Íjcyanéi díhyallúrí tsiíñe pámeere míamúnáake u
úúballeíñe íiná díityéké pájtyeíñe panévá íñújíine múnaa
páhduvaré íhjuvámeke pámeere íavyéjujtémájucó.

11

Mítyétsi uubálle múnáajtétsi

¹ Ehdúu oke íñéené boonétu eevéivu oke íajcúne neébe:

—Íiyyi dehvété Píivyéébé duurúvájama dílbyé ìcúvé wáǵǵi. Áhdure ú ééveé múhdúmevá tééjari dílbyeke dúurúvahíjcyámeke. ² Áánetu ihdyu tééjá llahájtsí tsúuca tsííñé iíñúji múnáá hójtsí pañe íjcyane tsá u éévéityúne. Muurá 42 nuhbává tétsii Píivyéébé cóómiyi íjcyame té-coomi tútávájtsoóhi. ³ Áijyu ó wáalloó míityétsi kímóóvé wajyámuma íjcyamútsi táuubállé méénúímútsikye dityétsi tamyémeri 1,260 coojívá hajchótá iúúbálle ìná pájtyeíñe. Ehdúu oke neebe cáámetu óóma íhjuváabe.

⁴ Aane diityétsi íjcyane nééiyóné eene páné iíñúji avyējuubéré Píivyéébe íjcyáábé úmíwari orívoheécuma míñéecu peete íjcyane. ⁵ Áámútsikye múnáájtsóromeke dsíjívétsoímútsi cúújuwa diityé hallúvú ìrípíácóneri. ⁶ Ehdú ìná pájtyeíñé iúúbálléné hajchótá nééimútsi tene iállétuki. Téhdure nújpacyo tújpacývuréjuco dityétsi píivyetétsoíñé iíñújiri íjcyámeke páhdúváré nééne chémeháñeri ichémétsoki.

⁷ Áronáa teene iúúbállehíjcyané dityétsi níjkévacooca iyáábécobádú néébe teene wáhyéjúcóbá déjúcotu íjchíivyeebe diityétsima imyéénújcatsímútsikye dsíjívétsoóhi. ⁸ Áámútsi ítémejóócú dómájcóratúné ícyahíjcyaa íhtsútu cóómí Máavyējuubée wátyétyécúmeí-cyóómí uulléjjtónéj piine técoomíyé Tsodóóma, Ejíhto, némeícóómí pañe. ⁹ Áhóócuúvuke pápíhchúúj coojíváj piínévújuco panévá íñujíñe múnáa ítéhíjcyáhóócuke tsá múha ímílléityú tsaate cúúune. ¹⁰ Aame ávyeta tééneri ímíjyúúvéne iwáñehjívaténé pañe tsíeménehjívú bohbanújcátsííhi. Ehdú ímíjyúúveímyé íjyévéhreváa dityétsi diityéké Píivyéébé ihjyu iúwáábóneri pátsáricyohíjcyánéllíhye.

¹¹ Áronáa téhdune 3 coojíváj piinévú Píívyéébe tsi-
iñe diityétsikye bóhíitsómútsikye iájtyúmíne míamúnaa
ávyétá iñnáhó íllítyeéhi. ¹² Áámútsikye tsaapi cáámetu
kéévánécoba neéhi:

—Métsa íllevu. Ahdújuco diityétsí pééiñe cáámevu
ojsó pañévú ímunáa diityétsikye ííténáaáca. ¹³ Áijyu
ávyétá iñnáhó íññuñi vááuúmeíñeri técoomítyú tsátsii
jááhañe cáhvyábáneri 7,000-meva míamúnaa dsíjívééhi.
Ááneri cóejte ávyétá iñnáhó íllítyéne Píívyéébe níjkyéjiri
íjcyáabeke ávyéjútsoóhi.

¹⁴ Ehdu míijyúcújuco ícúbáhraméi pájtyeíñe. Áronáa
íjcyanéi tsiíñe íícúiyé tééné boonétú pájtyeíñe.

Níhñéejpíyé írojrócó llíjchune

¹⁵ Aanée nihñéejpíyé níjkyéji múnáajpi írojrócó
llíjchúné tujkéveri cáámetu tsaate kéévánécoba néehíi:
Naavéné avyéjú íññújiri íjcyaróné Mépiivyééberéjuco
cáavacúné iiyéjuco Críjtoma íavyéjuutéki.
Ááberéjuco tééjé avyéjuube íjcyaiñé múijyú
níjkéváityúne.

¹⁶⁻¹⁸ Áanáacáa 24-meva túkevjtsojte Píívyéébé úmíwari
íavyéjú ijayáwáané hallúrí ácújcatyémé dífbyé lliiñévú
ímíhmoúbáne dífbyeke dúúruvámé néehíi:

Tehdújuco Ávyéjuube Píívyéébe íhtsútuube íjcyaduré u
ícyahíjcyaaabe dííhnhóri u ávyéjuuténe. Aabe
íññújiri íjcyané míamúnaa úhdivu cááyóbahíj-
cyámeke u ícúbáhráíñe éévé úújetéhi. Áh-
dure tsúúca dsíjívéjúcóórómema muhdúhjáa ditye
ícyahíjcyané u ímíbájchóíñe éévé úújetéhi. Aabe
dííicúve múnáa íhtsútujtémáyé ídáátsojte uke
íavyéjúúlléne ímí díwákimyéi méénuhíjcyámeke

téene áhdovu ú ájcuúhi. Áanetu íllure ííñújiri míamúnáake tútávátsohíjcyámedi ú ícúbáhraáhi.

¹⁹ Ehdúu Píivýéébeke ditye dúúrúvánáa níjkyéjiri íjcyaja dííbyé duurúvaja páyúcuúvéné pañe ó ájtyumí dííbyé pityájcoju téhbá pañe íjcyané cajóónaba. Áanáacáa chíjchímuba dóvajaavéné ávyeta ‘roríhróri’ néénáa ííñuji vááuimeíhi. Áhdurée mítyane nújpacýowááné dojcohi.

12

Wálleemútsi apíchó néené iyáábema

¹⁻² Áané boonétúu idyé tsiíñe muhdú tene pájtyeííñé uubállé ó ájtyumíhi: Tsáápillée ééválle íévéhoowávú óhdivu bóhówaavé cóójíejpi núhba ájchúdú íwajyámú néélleé. Aallée péjcoéjpi núhbá hallúrí íjyócunúllé chahíiwá 12-meva míicuru. Aallée ihjyúcunúhijcyá íávýeneri. ³ Áanáacáa idyé apííchówu níhbácobádú néébe tújpaábyécoba bóhówaavéhi. Áábé níwaúúnée 7-uva íjcyánetu íchahíwááné avójcatyéhi. Áánétúu íjtyóóne 10-jtoova. ⁴ Aabée íbówari tsahdúnéécuéllé míicúruke wáojcó ííñújí hallúvu. Átsihdyúu íjyócúúvetéébé diille eenée itsíímáváiñeri íjcyállé úniúvú dille tsíímávátsike idyóókíi. ⁵ Áanáacáa tsúúca tsíímáválle wájpíwúuke páné iñújííne avyéjuube íhtsútuube íjcyáíbyeke. Áábekée Píivýéébe íavyéjuvu ujcú dibye dííbyemáyéjuco íjcyaki. ⁶ Áané boonée tsiiju úmivá ííneubará píivýétúné iñújívu tsát-sii Píivýéébe dííllema íhdénútsihvu. Átsihyíi íjcyáalleke dííbyere tehme 1,260 coojívá hajchóta.

⁷ Áané boonée níjkyéjiri níjkyéjí múnáa avyéjuube Migyééré ihyájkímuma diibye apííchówu níhbácobádú néébe téhdure ihyájkímuma íjcyáábema méénújcatsíhi.

8-9 Aabée Migyééré dífbyeke ityáhjáne waagóó tétsihdyu ííñújí hallúvú pámeere ihyájkímumájucó éhnehjáa éíjyuúvú ííñimyédí míamúnáake tútávátsohíjcyaaabe Naavéneke.

¹⁰ Áané boonétúu tsaapi níjkyéjitu kéévánécoba néehíi:

—Tsúuca Píívyéébe íhtsútuube íjcyaaabe íavyéjúejtéke pájtyetésóíñe éévé úújetéhi. Muuráhjáa Ílli Críjtoke pícyoobe téené avyéjuube díbye íjcyaki. Aane tsúuca dífbyeke dífbyé cahcújtso múnáa hallúvú pájyuvaré cójáhajchótá pécóhajchótá álliúunuhijcyaaabe wágóoovéjucóó níjkyéjitu. ¹¹ Diibyee tsúuca táhjátsámeí Obééjáuúdu néébé tujpácýó wágóóóvéneri. Aanée diibye Obééjáuúdu néébé uwááboju cáhcujtsómé téhdure tsúuca dífbyeke tahjáhi. Áanélliihyée tsá ditye íllityétú idsíjívéíñeri. ¹² Ahdícyane méimíjyúu pámeere níjkyéjiri íjcyame. Áanetu ihdyu máidáátsoju tene pájtyeíñe ííñújiri íjcyámeke. Muurá tsúuca Naavéné wahájchotáréjucó íúmiwa íjcyane iwáájácúne ávyétá íhnáhó icyáyobáávaténe nihñéréjucó míamúnáadi ícúbáhraíñe.

Ehdúu tsaapi kéévánécoba néé níjkyéjitu.

¹³ Aabée diibye níhbácobádú néébe tsúuca ííñujívú iwágóóóveíñe iwáájácúne imíllerá eenée wájpíwúuke tsíímáválleke idsíjívetsóne. ¹⁴ Áronáacáa Píívyéébere nééjuri méwáájí núwácobácúdú nééne dííllédítýú íjcyáneri wááménelle ípyée íjcyahíjcyáhullévú ííneubará píívyétúné ííñújivu tsiíñe ííñimyédiyéjucó díbye díílleke ipátsárijcyótuki. Aallée 3 pijcyábáj píinévú téhulle íjcyálleke dífbyere Píívyéébe téhmehíjcyáhi. ¹⁵ Áanélliihyée idyé diibye níhbácobádú néébe dífbyere ííñimye íjcyaaabe íllímútu hjácó nújpacýo páneere

icyáájávétsóneri díllleke imájcanútsóroki. ¹⁶ Áronáacáa ííñují wácaavéné nújpacyo adúcúhi. ¹⁷⁻¹⁸ Áánetúu awáá éhniíñevu díllledívú icyáyobáávaténe díllle hájkímumáyéjuco dibye méénújcatsíñé Jetsocríjtó uwááboju tsaímíyé úraavyémé Píívyéébé tauhbaju néhdújuco icyahíjcyámema.

13

Ápíchó nééné iyáábemútsícyobácu

¹ Átsihdyúu móóá úniúvú dibye íjyócuúvetenáa téémó pañétú apííchówu nééné iyáábécoba ijchívyéhi. Áábé níwauúnée 7-uva íjcyáúhjítu nehniúwu Píívyéébedítýú íhjuváné caatúváhi. Áánetúu íjtyóóne 10-jtoova íjcyánetu íchahíwááne. ² Aabée bájú oohííbyécobádú néébéj tuhááñé báju ííjúj tuhááñédú néébe íhju apííchówu. Áábekée diibye níhbácobádú néébe picyóó ávyéjuube dibye íjcyaki. ³ Áábé níwauúnétúu tsau tsaate cáváájcou dsíjívérou tsiíne bóhííneri panévá íñújííne múnaa mítyane iúllévénúne dííbyeke ávyéjujtsóhi. ⁴ Áhdurée diibye níhbácobádú néébeke ávyéjujtsómé dibye iyáábécóbake ávyéjuutétsónéllííhye. Áánemáa diibye iyáábécobadítýú néémeé:

—¿Aca íhya íjcyaaabe tsaapi áádídívú úújetéébe? Tsáháubá muurá múha íjcyatú dííbyeke táhjáiyóme.

⁵⁻⁷ Áábekée diibye níhbácobádú néébe picyóó dibye ííñújí avyéjuube íjcyá 42 nuhbává hajchóta. Áánemáa táúhbaabe dibye ímityúné Píívyéébedítýú ííhjuvaki. Áhdújucóo ávyéta néhni dibye íhjuváné dííbyedítýuu, dííbyé duurúvátatuu, níjkyéjiri íjcyámedítýuu, íjcyane. Áánemáa dííbyeéjtema imyéénújcatsímýeke táhjaábe. Áábé hójtsí pañée pámeere páné íñújííne múnaa

páhduvaré íhjuváme. ⁸ Aamée pámeere dílbyeke ávyéjujtsó dúúrúvamére. Áánétúu apáámyéré tsá dílbyeke ávyéjujtsotú ííñujíkyée ípívyéévétúné íhdéjuco ídsíjívéíñé pítýájcámeíbyé Obééjáuúúú néesébedi íjcyáháámitu imyémeháñé íjcyame. ⁹ Aane íhdyu óví ímiáané lléébome cahcújtsóhi. ¹⁰ Muurá tsíjtyeke cúvéhoojánúmeke téhdure cuvéhoojánúímye. Tsíjtyeke dsíjívétsómeke idyé dsíjívétsoímye. Ahdícyane tsúúca Píívyéébeéjté íjcyame múu ímíñéúvú dílbyeke icyáhjújtsóne ehdu nééronéhjí aabúcuhi.

¹¹ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí tsijpi iyáábécoba ííñújí pañétú íjchivyéné obééjáuúuj tódú íjtyóócu néeséé. Aabée íhjuvává ávyétá apííchó níhbácobádúu néesébe íhjuvádu. ¹² Aabée íhtsútuube éhnée tsau íhñíwau cáváájcámeíú tsiíñe bóhííbe iyáábécoba íhtsútuube íjcyadu. Aanée diibye obééjáuúuj tódú íjtyóócu néesébe táuhbá pámeere míamúnaa ííñújiri íjcyámeke ditye diibye eenée íhñíwau tsau cáváájcámeíú tsiíñe bóhííbeke idyúúrúvaki. ¹³⁻¹⁴ Áánemáa dílbyé úmíwávú méénúráíturóné méénuhíjcyáabe. Aabée míamúnaa ííteneríyé cáámetu niityétsó cúújuwa ííñújívu. Ááneríí míamúnáake iállíñe táúhbaabe ditye diibye íhñíwáuú cáváájcámeíú tsiíñe bóhííuma íjcyáábé níjcyota imyéénuki. ¹⁵ Ahdújucóo ditye níjcyóné pañévú díbye íhñáhoori íbóhí pícyoobe íhjuváváhi. Áánemáa neebe pámeere múhdumé diibye níjcyotáábeke dúúrúvatúmeke ídsíjívétsoíñe. ¹⁶ Téhdurée táúhbaabe pámeere ídáátsojte tsíjtyé hójtsí pañe íjcyamee, tsíjtyé hójtsí pañe íjcyatúmee, íhtsutúmé éhnéva múnaa, íjcyámeke úmíicóónetu ímíánéjucúéhojtsíjúbatu dílbye mémé

íjcyaki. ¹⁷ Áijyúu teene dílbye mémema íjcyatúmé tsá píivyetétú ìiná ìñáhjíhenúne. Apáámyéree dílbye mémema, dílbyé nóómerómá, íjcyame piivyété tsíeméné ìñáhjíhenúne.

¹⁸ Aanée dílbyé nóómero 666 íjcyane ihdyu óvíi wájácúnejcúme waajácú ímichi cáábyé nóómeró teene íjcyane, ìiná nééiyóne.

14

144,000-meva májtsiváne

¹ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí Obééjáwuúdú néébe Tsióó caméwájú hallúrí íjyócunúúbeke. Áábemáa 144,000-meva míamúnaa íjcyámé úmicóónetu dílbye mémema Cááni mémé caatúváhi. ² Áánáacáa níjkyéjitu tsane ihjyúvá éhne múu teehi níívácunúné íhgyuvádu. Áhdurée ó lleebó chijchi íhgyuvádu. Áronáacáa botsíi ímíñeúvú ó lleebó éhne múu cúmubáané ditye áámune íhgyuvádú tene íhgyuváne. ³⁻⁴ Áánáacáa Píívyéébe íavyéjú íjyáwá hallúrí íjcyáábé úníuri 4-meva iyámédú néémema túkevéjtsojte íjcyámé úmíwari diitye 144,000-meva íjcyame májtsivá béhju majtsíjyu. Aajúu tsá múha tsijtye píivyetétú imájtsiváne. Apáámyéree tsúuca Píívyéébe újcume tsaimíyé Obééjáwuúdú néébeke úraavyémé ímityúné méénújúcootúme piivyété teeju imájtsiváne. Muuráhjáa dílbyej téeveri íñújiri íjcyané míamúnáadítýú tsúuca pájtyetemeke Cááni Píívyéébema ímí íjtsúcunúmútsí tehdujucó ímiá ícúvédu. ⁵ Aamée tsá állíuutúne. Áhdurée tsá ditye íínerí néétsámeítýúne.

Níjkyéji múnaa úúballéne

⁶ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí tsijpi níjkyéji múnáajpi íévéhóowari wáhpéébeke. Aabée panévá iñújíine múnáa páhduváré íhjuvámeke ímiáájú pajtyéteju múijyú níjkéváityúné úwaabóhi. ⁷ Aabée kéévánécoba nééhií:

—Píivyéébeke ímiñeúvú mecáhcújtsóne máavyejújtso. Muurá tsúuca míamúnáa muhdú ícyahíjcyané diityemá díbye ímíbájchóíne éévé úújetéhi. Ahdícyane díbyeke méduurúvá páneerée íévéhóowari íjcyánéhjima ííñuji, móañe, téhíwuúné, méénúúbeke.

⁸ Aané boonée idyé tsijpi bóhówááveebe nééhií:

—Tsúuca Babiróonia íhtsútu cóomí íjcyárocóomí wágóové panévá iñújíine múnáake técoomí múnáa ímityúnejcúvúré íbúwátsohíjcyané déjúcotu.

⁹⁻¹¹ Átsi ehóowari íjcyánéhjima ííñuji, móañe, téhíwuúné, méénúúbekehdyúu idyé tsijpi bóhówááveebe téhdure kéévánécoba nééhií:

—Téhdure pámeere múhdumé diibye iyáábécóbama íñijcyota dúúrúvahíjcyámé úmicóonetu, íhyójtsínéúbatu, díibye mémé cáátúnútsámeímyedívú Píivyéébe ávyetá íhnáho icyáyobáávaténe cúujuwa atsóoperémá péétécunúwá pañevú diityéké waagóóhi. Aame ícúbáhráméí múijyú níjkéváityúné Obééjáuúdu néebema níjkyéji múnáa íjcyámé úmiwávu. Aane ditye téewá pañe ícúbáhrámeíne ójtsó tsá múijyú níjkéváityúne.

¹² Áané íhdétú múu pámeere íne múhdumé tsúuca Píivyéébeéjté íjcyame dííbyé taúhbaju néhdu ícyahíjcyámé ímiñeúvú Jetsóoke úraavyé panévaré mávaríjchojúúné íáábúcúnema.

¹³ Átsihdyúu idyé tsaapi oke níjkyéjitu nééhií:

—Íllu néene caatúnu: “Maímijyu ihdyu diitye Ávyéjuube Jetsocríjtoke cáhcujtsómé dsijivémé íjcyanej. Muurá

Píivýéébé Apííchó nées íwákimyéityu ditye wáyéeevéne. Áané wákimyéí ímí diityémá níjkéváhi.”

Ííńújiri íjcyame újcúmeíñe

¹⁴ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí iévéhóówari tsítsíwu néene ójtsó hallúrí tsaapi míamúnáajpídyú néébe ácuú-cunúúbeke. Aabée imíwu óóró चाहीवामा íjcyabe ejécunú tsuhjíváwu nééwa níitsúwa. ¹⁵ Áanáacáa tsijpi níjkyéji múnáajpi Píivýéébé dúurúvájá pañétú íjchíivýe-eebe kéévánécoba dífbyeke néehíí:

—Tsúúca ííńújiri bajtsóháñé íjcyane keeméhi. Aaneaajpídyú néébe ácuú-cunúúbeke. Aabée imíwu óóró चाहीवामा íjcyabe ejécunú tsuhjív ílluréjuco wáhdáhínúne daahívetso. Tsúúca teene u ááhívetsóíñe éévé úújetéhi. ¹⁶ Ahdújucóo díbye iwáhdáhínúné ááhívetsóne.

¹⁷ Áané boonée idyé tsijpi Píivýéébé duurúvaja níjkyéjiri íjcyájá pañétú íjchíivýe téhdure tsuhjíváwu nééwa níitsúwá ejécunu. ¹⁸ Áábekée tsijpi cúújúwá tehmeébé Píivýéébé íicúvé wájí íjcyátsihdyu tsáábe kéévánécoba néehíí:

—Tsúúca óóva néevá naamé ííńújiri. Aane ílluréjuco péene daahívetso. ¹⁹ Ahdújucóo díbye ipyééne iújcune wájojcné téené dotsúhcúihcyú pañevú muhdú Píivýéébe ímítyúmedívú icyáyobáávaténe diityéké ícúbáhráíñe nááve. ²⁰ Ahdújucóo díbye míamúnáake Jerotsarée tsiéllévuré ícúbáhrámé tujpácýó caajávé tétsii íjjuumu íjcyámé ihjyúháñé tujkévevu 300 kiróómetró hajchótá ííńújí hallúri.

15

Nihñéenére 7-neva ícúbáhraméi íjcyane

¹ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí tsiñne apííchówu néene íévéhóowari. 7-meváa níjkyéji múnaa bóhówaavé Píívyéébe icyáyobáávaténe nihñéré míamúnáadi páhduváré ícúbáhráíñéhjima tsáámeé.

² Áhdurée ó ájtyumí éhne múúne tsane nújpacyo ávyeta ‘rauráú’ néhdu néené pañétú cúújuwa péété-cunúne. Áané úníurii diitye iyáábécóbá níjcyotáa dúúrúvahíjcyatúme téhdure dífbye mémema íjcyatúme. ³⁻⁴ Aamée Píívyéébe diityéké ájcúné cumúbáánema íjcyame májtsivá dífbye íicúve múnáajpi Moitséeévú májtsijyú Obééjáuudú néébedítú íllu nééjuú:

Panévatúré íhtsútuube Píívyéébe apáábyéré ímiáábé u íjcyaaabe u állíúútuube páné avyéjuubéré ú íjcyáhi. Áábeke uke panévá iñújííne múnaa íavyejúúlléne duurúvahíjcyáhi. Muurá waajácúme ímiáábé u íjcyánéllii muhdú u néhdújuco u méénune.

Ehdúu nééju májtsiváme.

⁵ Áané boonée idyé ó ájtyumí Píívyéébé duurúvájá pañétú páñétúeho mójcoho páyúcuuvéné dífbye taúhba-júúné cáátuvané tééhó pañe íjcyaho. ⁶ Téhdurée tééjá pañétú diitye 7-meva níjkyéji múnaa íjchívyé Píívyéébe míamúnáadi ícúbáhráíñéhjima. Áámé wajyámúúnée ávyéta ‘namínámí’ néémé ocájímííhéné óórómííhéné diityéké íjpríujíínevújuco íjcyane. ⁷ Áámekée diitye 4-meva iyámédú néémedítú tsaapi ajcú diityé tujkévevu óórótu méénúmeííhllójuvu. Áíhllójí pañée teene Píívyéébe múijyú muhdú íjcyáítyuube míamúnáadi ícúbáhraíñe.

⁸ Áánaacáa dílbyé ihtsútú ojtsódú nééne wahpécunú durúvájá pañe. Áijyúu tsá múha tééjá pañevú úcáávetú diitye níjkyéji múnáa míamúnáadi ícúbahráné níjkévátúné hajchóta.

16

Ícubáhraméíhllóne

¹ Áánaacáa tééjá pañétú tsaapi kéévánécoba diitye 7-meva níjkyéji múnáake néehíi:

—Ííñujívú mepééne eene éihllóji pañe íjcyane Píívyéébe míamúnáa wáabyuta méénune mécahpiínú ditye ícúbáhrámeiki.

² Ahdújucóo tsaapi ipyééne ihñéíhlló pañe íjcyane cáhpíóneri pámeere iyáábécóbá níjcyotáa dúúrúvahíjcyámé téhdure dílbye mémema íjcyame áhllávatéhi.

³ Áané boonétúu tsijpi ihñéíhlló pañe íjcyane móóacóbá pañevú cáhpíóneri éhne múúne dsíjívémé tujpácýódú nújpacýo íjcyáneri pámeere téjpacýó pañe íjcyame dsíjívéhi.

⁴ Áané boonétúu idyé tsijpi ihñéíhlló pañe íjcyane íayáhíhjí pañevú cáhpíóneri nújpacýo píívyeté tújpacýóvréjuco. ⁵ Áánemáa neébe:

—Tehdújuco ihdyu Píívyéébe ímiáábé íjcyaduré u íjcyaaabe míamúnáake u ícúbahráne. ⁶ Muuráhjáa díhjúu uubálle múnáama tsijtye ímí uke cáhcújtsómé tujpácýó waagóome. Áánéllii tehdújuco diityéké tújpacýóvú u íjchone.

⁷ Áané boonée tsijpi Píívyéébé íicúvé waijí íjcyátsihdyu néehíi:

—Tehdújuco ihdyu Píívyéébe panévaturé íhtsútuube ávyéjuube u íjcyaaabe míamúnáake u ícúbahráne.

⁸ Átsihdyúu idyé tsijpi ihñéíhlló pañe íjcyane cóójíejpi núhba hallúvú cáhpíóneri nuhba éhniíñevu állóócoténé míamúnáake áiúcúhi. ⁹ Áánejs tsárii nehníwu Píívyéébedítýú íhhyúváne ímityúné imyéenuhíjcyánetu tsá ditye ímíletú íhveténe. Áánemáa tsá díbyeke ditye ávyejúúlletúne.

¹⁰ Átsihdyúu idyé tsijpi ihñéíhlló pañe íjcyane diibye iyáábécoba eenée móóá pañétú íjchíívyéébé avyéjú íjyáwá hallúvú cáhpíóneri díbye avyéjú tútávaavéhi. Áíjyúu míamúnaa ávyeta ícúbáhrámeíñe ávyeri íhníjwááñe íhdóhi. ¹¹ Aamée éhniíñevuré nehníwu íhhyúvá níjkyéjiri íjcyabe Píívyéébedítýú ahlláháñema tsíñéhjiri ícúbáhrámeíñe déjúcotu. Áánemáa tsá ditye íhvéjtsotú ímityúné imyéenuhíjcyáne.

¹² Átsihdyúu idyé tsijpi ihñéíhlló pañe íjcyane Eoparááté pañevú cáhpíóneri teehe áraavé ávyéjute nuhba tsáhícyánéjcutu ítsodáhómuma méenujcatsivu tsáame tsíñejcúehívú ipájtyeki.

¹³ Áánaacáa diibye níhbácobádú néébeé, tsijpi iyáábécobádú néébeé, Píívyéébé íhhyú uubálle múnáájpidi dílómeíbyee, éhdúme íhhyúháñetu naavémú ahcómúdú némehejí cájtume méénuráítyúronéhejí méénuhíjcyáhi. ¹⁴ Aamée panévá íñújííne múnáake íavyéjútémá pihyúúcú íhtsútuube Píívyéébe muhdú ditye ícyahíjcyáné diityémá ímibájchócooca díbyema imyéénújcatsíki.

¹⁵ Áánaacáa Jetsóó oke nééhií:

—Peecútétsihdyuré muurá ó bóhdií múha íjtsótúnáa éhne múúne naní múnáajpi tsáhduú. Aane íhdyu íjtsome maímijyu tsá íñnerí núcójpívítyú éhne múúne íevejte íjcyame núcójpívíedu.

¹⁶ Aanée diitye naavémú tsúuca pihjyúcú pámeekéré míamúnáake íavyéjútémájuco tsátsihvu heeberéómú ihjyúrí ‘Amagedóo’ némeítsihvu.

¹⁷ Átsihdyúu idyé nihñéejpíyé ihñéíhlló pañe íjcyane íévéhoowávú cáhpióné tujkéveri Píívyéébe níjkyéjitu idyuurúvájá pañétú kéévánécoba néehíí:

—Áyu icyooca ihdyu tsúuca páneere nijkéváhi. ¹⁸ Áánáacáa ávyétá ihnáhó chíjchímuba dóvájaaavéné ‘roríhróri’ néené tujkéveri ávyétá ihnáhó ííñuji váúmeí íhdée ivááúmeíhíjcyané ehniíñevu. ¹⁹ Ááneríi Babiróonia íhtsútu cóómí íjcyárocóómí wáhcabá 3-neva panéjcuvávu. Ehdúu técoomí múnaa ímityúné méénuhíjcyané déjúcotu Píívyéébe icyáyobáavaténe ávyétá ihnáhó diityédí ícúbahráhi. Áhdurée páneere ííñújiri íjcyácoomíjí wáhcávyabáhi. ²⁰ Áhdurée páneere móáñéj piine íjcyáhbaújima íjchí ííñújí caméwajúné tsáhájuco íjcyatúne. ²¹ Áijyúu Píívyéébedítýú nehníwu míamúnaa uhbá díbye diityé hallúvú nújpácýówácobáné dójcoósoneri ícúbáhrámeíñé déjúcotu.

17

Nahtsíwamééwa ícúbáhrámeíñe

¹ Átsihdyúu tsaapi diitye níjkyéjé múnaa 7-meva íjcyámedítýú oke néehíí:

—Dícha uke o úújétso aalle eene nújpácýó hallúrí íjcyalle íhtsútulle nahtsíwamééwá muhdú ícúbáhrámeíñe.

² Muurá panévá íñújííne múnaa íavyéjútémáyé ímityúné dííllema imyéénúneri íjtsaméí tútávajtsóhi.

³ Ehdúu naavédú néene o ítténé pañe oke iñéene tsajtyéébé íñnéubará píivyétúné iññújivu. Áhullée ó ájtyumí tújpáabyécoba néebe iyáábeke íhñíwaúúné 7-uva íjcyáábej tóóné 10-jtoova íjcyáábeke. Áábedítýúu mítyane meméháñé caatúvá nehníwu Píívyéébedítýú íhgyuváne. ⁴ Áábé hallúrii diille walle ácuúcunúllé wajyámú ávyéta ímí duujínuúdú nééja tsániiñe tújpájauvu. Aallée ícyaavé tsaímíyé óórótu, péérátu, páhduváré imíwu néené newáyúúnetu, méénúmeíñehjívú. Aallée ejecunú óóróíhlló pañe páhduváré néené imítyuháñé imyéénuhíj-cyanéhjí wáhpécunúne. ⁵ Áállé úmícotúu caatúváné ínánhjáubáhjáa nééiyóné íllúu: “Íhtsútu cóómí Babiróonia pámeere nahtsíwamééwámúj tsííju; téhdure páneere ímítyunéhjí íññújiri íjcyánéj tsííju técoómi.” ⁶ Áállékée o ítténe ó waajácú Píívyéébeéjté ímí Jetsóoke iúráávyéné déjúcotu dsííjvehíjcyámé tújpácyori dille llíyícyavéne. ⁷ Ááneríi mítyane o úllévenúubeke oke níjkyéji múnáajpi néehíi:

—¿Íveekí ayájú íhnáhórá u úllévenúne? Cáhawáá eene dííbyé hallúrí dille íjcyáné iyáábé 7-uva íhñíwaúúné íjcyáábej tóóné 10-jtoova íjcyáábema diityétsidítýú uke o úubálleki. ⁸ Muurá diibye tsáhájuco íjcyájúcootúne. Ároobe tsiíñe íbóhííne wáhyéjúcóbá pañétú íjchívyéé múijyú tsiíñe íbóhíjúcóóityúhullévú iwágóóóveki. Áábedi míamúnaa ullévenúu íññújí ípívyéévéjyújuco pájtyetéme mémeháñé cáatúváné waajácúháámitu imyéemeháñé íjcyatúme.

⁹ Aane ihdyu óvíi wájácúnejcúmé waajácú íñnerí tene íhgyuváne. Muurá eene 7-baúvá cámeñhaúné hallúrí diille walle ácuúcunúhbaújí nééiyóné eene 7-

uva ihñíwaúúne. ¹⁰ Áhdure 7-meva ávyéjute íjcyane nééiyóne. Áámedítýú ícyooca tsaapi ávyéjuube íjcyáhi. Áánetu 5-meva tsúúca téénetu pajtyéhi. Áánetu tsijpi nihñéejpíyé ávyéjúúteé wahájchotáwuúre. ¹¹ Áábedítýú diibye iyáábécoba tsúúcajáa dsíjivéroobe tsiíñe bóhiibe cáamááveéhi. Áábema 8-mevájúcooi teene 7-neva íjcyané avyéjutu pájtyeíñe. Ároobe bóónétu ávyetá wágoóóveréjuco méénuíñe.

¹² Áábema tsijtye 10-meva wahájchotáwu ávyéjuutéíñe nééiyóné eene 10-jtoova íjtyóóne íjcyane. ¹³ Aame ipítýácójcatsíñe dííbyeke píááboó dibye éhniíñevu ííhtsútúúveki. ¹⁴ Aame Obééjáwuúdú néébema méénujcatsíyómeke tsanéjcuuré táhjáiibye pámeere ávyéjuté ehniíñevu íhtsútuube ávyéjuube íjcyáabe. Áánetu ihdyu ípyée ityújkevéléllémeke dibye újcume ímí dííbyeke úráávyehíjcyámé dííbyema íjcyáahi. Ehdúu oke neebe níjkyéji múnáajpi.

¹⁵ Átsihdyúu idyé tsiíñe oke neébe:

—Muurá eene nahtsíwamééwá nújpanyó hallúrí ácuúcunújpanyó ú ájtyumí mítyane míamúnaa panévá íñújñíne múnaa páhduvaré íhjuvámé dóbééveíñe nééiyóne. ¹⁶ Áánetu eene iyáábé 10-jtoova íjtyóóne íjcyáábema téhduméré ávyéjute íjcyame diille nahtsíwamééwake nehnílleéhi. Aame díílleke ityútávájtsoñe íhvéjtsolle íjcyáá íícúvérátulléréjuco. Áálleke bóónétu ílluréjuco ditye cóvájtsóíñe. ¹⁷ Píívyéébere diityéké tééné íjtsaméívu ájcuú dibye muhdú néhdújuco tene ipájtyeki. Áánéllí diitye ávyéjute 10-meva íyáábeke íhtsútúúvétsoó dííbyere Píívyéébe néhdújuco. ¹⁸ Áánetu diille wálleke u ájtyumíné panévá

iñújííne avyéjú comíne nééiyóne. Ehdúu oke neebe níjkyéji múnáajpi.

18

Babiróonia wágóovéne

¹ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí tsijpi íhtsútuube íjcyaaabe cáámetu níityéébé ámitsaráhcó ííñuji ájchúcunúúbeke.

² Aabée kéévánécoba nééhií:

—Tsúuca Babiróonia íhtsútu cóomí íjcyárocóomí wágóóóvéne boone téapajyúrí naavémuréjuco nehníwu néené wahpéjtema. Aane ihdyu óvi tehjújuco técoomi wágóovéne. ³ ¿Íveekí panévá iñújííne múnáake ímityunévú íbúwátsohíjcyacóomí? Téhdure ¿íveekí técoomíyí álliuré úwáábómeíne iñújííne avyéjute icyáhjútsóne ávyetá ímityúné méénuhíjcyáhi? Áhdure técóomí múnáa mityane íéhnéváiyóneri íjyácunúne panévá iñújííne nahjíhe múnáake mityane dsiidsínuhíjcyáhi. ⁴ Ehdúu dibye néénáa idyé tsijpi téhullétúré cáámetu nééhií:

—Méijchívyé écoomítyú múhdumé tahñéjté íjcyame técoomí múnáa ímityúné méénuhíjcyáné ámuha meméénútuki, áhdure téené hallútú ditye ícúbáhrámeídyú ámuha meícúbáhrámeityuki. ⁵ Muurá técoomí múnáa ímityúcoba éhnííñevúré lííyaaténé oo Píívyéébe múhdurá o íjtsúcunúnéllii téené déjúcotu diityéké ó ícúbáhraáhi. ⁶ Ahdícyané óvi ihdyu diityéké ó ícúbahrá muhdúhjáa ditye tsíjtyeke ícúbáhrahíjcyáne áhdó ditye iwáájacuki. ⁷⁻⁸ Muurá ííbúwá pañe ímityájkímeyéíne nehíjcyámé íhtsutúmé íjcyámeke múijyú kímóóve pájtyéityúne. Áhdure nehíjcyámé

múijyú muhdú íhcyóómi íjcyáityúne. Áámeke ihdyu téene áhdó óvi o kímóvejtsómé ícúbáhrámeí ájyáháñema dsijíveri. Muurá panévaturé íhtsútuube Píivyeébe o íjcyaaabe diityé imítyú déjúcotu diityéké o ícúbáhráme cóómí áíivyeéhi.

⁹ Aane muurá panévá iñújíiné avyéjajte técoomí múnáama ímityúné méénuhíjcyámé tsaímíyé ímíjyu- uri íjcyarómé técoomi ámópácyoovéné íajtyúmícooca kímóóveéhi. ¹⁰ Aame téeneri iíllityéne tsíhyulléturé ííteme neéhi:

—¡Máídaátsoju muhdú íveekí íhtsú cóómijíí Babiróonia íiná pajtyej! ¡Ávyeta muhdú meíjtsótútsihdyu peecútéré tsúuca wágóóóvecóómi! Ehdu neeímye.

¹¹ Áaneri panévá iñújíiné nahjíhe múnáa mítyane kímóóveé ihñénéhjí kíá iñáhjíhenújúcóóityúneri.

¹² Muurá técoomi nahjíhénuhíjcyámé óóroó, páráátaá, bóróótseé, iééroó, péeraá, tsíñehjí panévare mítyane áhdómeíñé néwayúúnee, íjcyane. Téhdure nahjíhénuhíjcyámé ímíá wajyámúúné ríínoó, tséédaá, íjcyane tújpájáhjíúvú néénema duujínuúdúnéjahjí. Áhdure nahjíhénuhíjcyámé páhduvaré nénehjí imyéwu cúvááné uméhéénema imíwu nééné néwáyúúnetu méénúmeíñéhjí. ¹³ Áhdure páhduvaré nééné pacúúcuháñé imyéwu cúvanéhjí mííraá, íjtsiéétsoo, íjcyane nahjíhénuhíjcyáme. Majchóháñé nahjíhénuhíjcyámé bíínoó, dúúrubaa, haríínaa, tríígoó, íjcyane. Téhdure teene majchó uménú nahjíhénuhíjcyámé canéérama tsíñehjí. Téhdure nahjíhénuhíjcyámé jéémú ocájímuu, obééjámuu, ííjumu, íjchíemíínee, míamúnaa, íjcyane. Ánehjí

kiá iñáhhjhenújúcóóityúneri kímóóveímye. ¹⁴ Aame técoomíúvutu neéhi:

—¿Kiávújuco icyooca técoomíúvú ihtsútuj? Tsúúca páneemáyé técoomi wágóoovené tsá múijyú maájtyumíjúcóóityúne.

¹⁵⁻¹⁶ Aame téeneri íllityéne técoomíúvú ijcyátsí kemuélléturé ítème ikímóóvéne neéhi:

—¿Máidáátsoju íveekí íhtsú cóomijí Babiróonia muhdú ijcyá ehne múúne walle imíwu néené wajyámúúnema íjcyalle tsaimíyé icyáávellédú nécoómi! ¿Ávyeta muhdú meíjtsótútsihdyu peecútéré tsúúca wágóóovecóomi! Ehdu neeímye. ¹⁷ Aane muurá muhdú técoomi wágóoovené cújúwamíneri úllehíjcyámé pámeere íavyéjutmá íwákimyéi múnaa ájtyúmiíhi. ¹⁸ Aame

técoomi áiivyéne ámópácyoúcunúné ííténe neéhi:

—¿A íjcyacóómí tsícyoomi écoomíúvúdú nécoómij?

¹⁹ Aame ikímóóvéne íhñíwauúné íbállíñúmeíne neéhi:

—¿Máidáátsoju muhdú íveekí écoomi íhtsú cóomijí íiná pajtye técoomíújuco múúhá wákimyéi cújúwamíneri muha metsájtyéne hallúvú medsídsívahíjcyacóomi! Ácoomi ¿íveekí peecútéré tsúúca wágóoovehi? ²⁰ Ehdu ditye kímóóvénaa pámeere níjkyéji múnáama múhdumé tahñéjte íjcyame táuwaáboju úwáábohíjcyámé imíjyúúhi. Áánetu técoomí múnáadi ó ícúbáhraá tahñéjteke dibye ímityúné dáríívehíjcyané déjúcotu. Ehdúu Píívyéébe neéhií.

²¹ Átsihdyúu idyé o ííténáa tsijpi íhtsútuube níjkyéji múnáajpi neéwáyúcoba móóá pañévú iwááóne neéhií:

—Eene móóá pañévú neéwayu o wááodu muurá íhtsútu cóomí Babiróonia wágóóovecóomí tsáhájucóo múijyú maájtyumíityúne. ²² Tsáhájucóo múijyú técoomí

múnaa iwáñehjívaténe cúmubáánema chiyyóro llíjchune melléebóityúne. Téhdure tsáhájucó técoomíyí ípyée imyéenuhíjcyádú panévá wákimyéí ditye méénune maájtyúmiityúne. ²³ Tsáhájucó múijyú técoomi tsaímíyé péétécunúityúne. Tsáhájucó técoomívú ditye ityáábávájcatsíñé wañéhjíné méénúityúne. Páneere técoomí ihtsútú nijkévaáhi. Muuráhjáa técoomí nahjíhe múnaa íhtsutúme tsíjtyé nahjíhe múnaá ehnííñevu íjcyame panévá iñújííne múnaáake mútátsohíjcyá waabyénujúneri.

²⁴ Áhdurée técoomívú Píívyéébé ihjyú uubálle múnaama pámeere díbyeéjteke dsíjívetsóme. Ehdúu níjkyéji múnaajpi néé naavédú nééne o íiténé pañe.

19

¹ Átsihdyúu idyé tééne pañéré ó lleebó cáámetu mítyame míamúnaa kéévánécoba nééneé:

Métsu Mépiivyéébé íhtsútuube ávyéjuube íjcyáábedítyú pajtyéteju tsáábeke maávyéjújtsoki. ² Muurá muhdú tene íjcyadújuco díbye muhdú míamúnaa ícyahíjcyáné ímíbjchóne. Muuráhjáa nahtsíwamééwá panévá iñújííne múnaáake ímítyúneri ityútávájtsóne díbyé ícúve múnaáake dsíjívetsóné déjúcotu díllledi ícúbáhraábe.

³ Átsihdyúu idyé tsiíñe néémeé:

—¡Métsu maávyéjújtsó Píívyéébeke! Muurá técoomi íhtsútu cóomí áíivyéne ójtsó tsá múijyú íhvetéityúne.

⁴ Áhdurée idyé diitye 24-meva túkevétsojtemá 4-meva iyámédú nééme Píívyéébe íavyéjú íjyáwá hallurí ácuú-cunúúbé lliíñevú ímíhmóúbáne nééhií:

—¡Métsu maávyéjújtsó Píívyéébeke!

⁵ Áhdurée idyé tsijpi tétsihyi íjcyaaabe nééhií:

Métsu pámeere ídáátsojtémá íhtsútujte múhdumé Mépi-
ivyéébé ïcúve múnaa meíjcyame dibye ímillédú
meíjcyame díbyeke maávyéjújtsoki.

Obéjájwuúdú néébe wáñehjíváténe

⁶⁻⁸ Átsihdyúu idyé tsiíñe ó lleebó éhne múúne teehi
níívacunúné tujkéveri mítyane chíjchimu íhjuvádú
míamúnaa íhjuváne. Íllúu néémeé:

Panévatúré íhtsútuube Ávyéjuube Píívyéébe íjcyáábeke
ihdyu metsu maávyéjújtsóneri meímíjyuúki.
Muurá Obéjájwuúdú néébe tsúúca íhñéjtema
wáñehjívátéé éhne múúne tsaapi ityáábávané
wáñehjí méénudu. Áánéllii tsúúca íjcyátsíiivyémé
ímiá wajyámúúné tsítsíjahjívú iújcámeíñema.

Ehdúu néémeé. Aane teene tsítsíjahjí Píívyéébeéjté
ímiáámé meíjcyane nééiyóne.

⁹ Átsihdyúu tsaapi níjkyéji múnáajpi oke nééhií:

—Íllu caatúnu: “¡Maímijyu ihdyu Obéjájwuúdú
néébe méwadyu nééme íhñéjteke imíñútsómema
wáñehjíváténej!”

Átsihdyúu oke neébe:

—Ehdu ímiááné Píívyéébere nééhií.

¹⁰ Áánélliihyée díbyé lliíñévú o mí móúúvéne díbyeke
o dúúrúváyónáa oke neébe:

—¡Oke duurúvadíñe! Muurá ámuháduré oo Píívyéébé
ïcúve múnáajpi eene ámuha díñahbémuma Jetsocríjtoke
ímí meúraavyémé meíjcyadu. Áánéllii ihdyu díbyekéré
Píívyéébeke duurúvá díbyé uwááboju Jetsóodi íjcyane
ámuha meúwáábohíjcyáábeke. Ehdúu oke neebe níjkyéji
múnáajpi.

Tsítsííbeúvú nééne íjju hallúrí íjcyáabe

11-13 Átsihdyúu idyé ó ájtyumí níjkyéjiri íjju tsítsííbeúvú néébeke. Áábé hallúríí ácuúcunúúbe mémé ímiáábé Állíúútuúbe. Tsiiñée dífbye mémé Píívyéébé Ihju. Aabe muurá míamúnaa muhdú meícyahíjcyáné mééma ímíbájchoó muhdú meícyahíjcyádújuco. Aabée íchahíwáánema íjcyáábé hálluúúcú cúújúwayúdú peetécunúhi. Áánetúu ímyémé dífbyedítýú cáátúnúmeíñé iiná nééiyóné tsá múha wáájácútúne. Apáábyéree diibye waajácúhi. 14 Áábekée mítyame míamúnaa tsítsijte íjjumudi úraavyé ímiá wajyámúúné tsítsijáánema íjcyame. 15-16 Aabée tsuhjíváwu nééwa niitsúwá díbeúcunú tééwari panévá iñújííne múnáake ícúbáhráíwa. Áábedítýúu íwajyámutuu, íjcyúbatuu, caatúváné illu néénee: “Páné avyéjúté éhniíñevu íhtsútuube avyéjuúbe.” Aane muurá dífbyé hójtsí pañe panévá iñújííne múnáa íjcyáahi. Áhdure dífbyej tééveri íhtsútuube Píívyéébe icyáyobáávaténe míamúnáadi ícúbáhraá éhne múúne óóva íjtyúhari ditye dótsuhcúdu.

17-18 Átsihdyúu idyé ó ájtyumí níjkyéji múnáajpi cóójíejpi núhbá hallúrí íjyócunúúbeke. Aabée wahpéjteke kéévánécoba nééhíi:

—Píívyéébe néé pámeekéré ídáátsojtékee, íhtsútujtékee, íjjumuke diityédí méénújcatsímýéhjimáyé ámuha medóókí. Áámeke wa metsáane medóóvaj. Ehdúu neebe níjkyéji múnáajpi wahpéjteke.

19 Átsihdyúu idyé ó ájtyumí diibye iyáábécóbama íhyájkímú panévá iñújííne avyéjúté píhcyaaavéné diibye íjju hallúrí íjcyáabe téhdure íhyájkímuma íjcyáábema ímyéénújcatsíki. 20 Árónáacáa diibye iyáábécóbama

Píivyeébé ihjyú uubálle múnáájpídí díllómeíbyé méénúráityuróné méénúúbema tsúúca diityétsikye ékeevéme. Diibyée eene Píivyeébé ihjyú uubálle múnáájpídi díllómeíbyé íllure állihíjcyá míamúnáake diibye iyáábécóba mémema íjcyame díbyé níjcyota dúúrúvahíjcyámeke. Áromútsí bóhímútsíyé wágóové ávyétá íhnáhó atsóóperémá péétécunúné cuujúwá pañévu. ²¹ Áánetúu tsijtye ímunáajtéké diibye íjjú hallúrí ácuúcunúúbé íniitsúwari dsíjívétsómeke diitye wahpéjté dóóhií.

20

Jetsóó ávyéjuube íñújiri íjcyane

¹ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí tsijpi níjkyéji múnáajpi cáámetu íñújívú níityene ápíchó néheju wáhyéjúcóba lláávee, úwááñéhícyobaa, íjcyánema. ² Aabée níhbá-cobádú néébeke díbyere íñimye íjcyaaabe Naavéneke tééhiyi idyóhjinúúbeke waaó teene wáhyéjúcóbá pañévu. ³ Áábé hallúvúu cóhpéj wátájcoobe dibye míamúnáake 1,000 píjcyá hajchótá iállíjyúcóótuki. Ááné boonétúu tsiíñe ácádsííveebe wahájchotáwuúrjúcu.

⁴ Áhdurée ó ájtyumí muhdú míamúnáa ícyahíjcyané ditye ímíbájchóiñévú Píivyeébe níwaavémé íavyéjú ijyáwáané hallúrí ájúcatyémeke. Téhdurée idyé ó ájtyumí Píivyeébé ihjyu Jetsóodi íjcyane úwáábohíjcyámeke téené hallútúu ditye íhñíwauúné kípíyúúcu híjcyámeke. Diityée muurá tsá múijyú diibye iyáábécóbake íñíjcyotámá dúúrúvatúne. Áánéllíihyé díbye mémé tsá diityéké íumicóónetu íhyójtínéúbatu íjcyatúne. Aamée tsiíñe bóhíime Críjtoma ávyéjuuté téhdune 1,000 píjcyá hajchóta. ⁵ Aane cahcújtso múnáa

dsíjivémé bóhítujkénúíñé nééiyóne. Áánetúu tsijtye cáhcújtsotúmé téhdune 1,000 píjcyá boonéturéjuco bóhííne. ⁶ Maímijyu ihdyu tsaimíyé Píívyéébema ícyahíjcyámé tujkénú bóhíícunúíñej. Áámeke tsáhájucó bóónétu íjcyáné ícúbáhráméí dómájcóityúne. Aame Píívyéébema Críjtomútsí íjcyánéjcu lluvájte íjcyame ávyéjúúteé ííñújiri téhdune 1,000 píjcyá hajchóta.

⁷ Ááne boone tsiíne Naavéné ácádsíjcaáyóméíhi. ⁸ Aabe ípyéé imyéénuhíjcyádú tsiíne páné inújííne múnáakéré iállíne mújtátsoóhi. Ááne Góooó, Magóoo, íjcyáné inújíícu múnáa ávyétá mityámé eevératu íjcyame Críjtoke néh-níllehíjcyámema iúcújcatsííne dífbyema méénújcatsíime.

⁹ Aanée naavédú nééne o ííténáa pahúllevátú tsáame Píívyéébe íhcyóomi wájyú nécoomi tsúúca mícaavévá pámeere dífbyeéjteke ipírújtsóroki. Áronáacáa Píívyéébe cúújuwa cáámetu diityé hallúvú íjcaáyóné pámeekéré áiúcú tsáapíúbá coéváratu. ¹⁰ Áánetúu diibye Naavéné míamúnáake állihíjcyáábeke waagóoobe cúújuwa at-sóoperémá péétécunúwá pañévú tééwá pañe tsúúca iyáábécobaa, iye Píívyéébé ihjyú uubálle múnáájpidi díllómeíhíjcyáábee, íjcyamútsí íjcyáwá pañévu. Aamée tsúúca tééwá pañe ícúbáhráméí mújyú níjkéváityúne.

Ímibájchoju

¹¹ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí tsítsíj nééne ávyéjú ijayáwá hallúrí tsaapi ácuúcunúúbeke. Áábedítyúu ííñújima íévéhóowari íjcyanéhjí peíñú pevetsíiyéjuco. ¹² Áijyúu dífbyé úmíwari íhtsútúmehjimáyé ídátsojte dsíjivehíjcyámé tsiíne bóhíímedívú pááyuube muhdú ditye ícyahíjcyáné cáátúváne waajácúhaamíne. Áhdurée

paayúcuube pájtyetéme mémeháñé íjcyaháámi. Áanemáa diityemá ímíbájchoobe téhaamíjí pañétú muhdú ditye ícyahíjcyané cáátúnúmeídyújuco. ¹³Téijyúu pámeere dsíjívémé ijchívyécunú móáñé pañétuu, ííñújí pañétuu, íjcyane. Áamemáa ímíbájchoobe muhdúhjáa ditye ícyahíjcyánéhji. ¹⁴Áijyúu tsáhájjuco dsíjívé íjcyájúcootúne. Téhdurée ímityúmé dsíjívémé úújetéhíjcyatsíí tsúuca wágóoové cúújúwá pañévú ditye wágóoóovéíwá pañévu. ¹⁵Ááwá pañévúu wágóoovéme íñe múhdumé pájtyetéme mémeháñé íjcyaháámitu imyéme íjcyatúme.

21

Béhné iiñújima níjkyeji

¹Átsihdyúu idyé ó ájtyumí béhné iiñújí lévéhóówari íjcyánéhjíma bóhówaavéné íhdéénéhjí tsúuca wágóoóóvéne boóne. Áronáacáa tsáhájjuco móañe íjcyatúne. ²Áijyúu o ííténáa béhné Jerotsarée niityé níjkyéjítu Píívyéébedítu. Ácoomí tsaímíyé ííne imíjyaú ehne múúne walle ityájívané wañéhjí pañe ímíbájkímeyédyu. ³Áanáacáa tsaapi níjkyéjítu kéévánécoba nééhií:

—Ícyooca Píívyéébe ihñéjtéj piine íjcyaabéréjuco diityéké túkévéjtsóíñe. Áábema íjcyafmyé tsaímíyējuco. ⁴Áámema tsáhájjuco kímóóve, dsíjívé, panévá ícúbáhraméí, íjcyájúcoóityú tsúuca dibye páneere tsíhdyuréjuco cápáyoácónéllíhye.

⁵Ehdúu dibye néené boone íavyéjú ijyáwá hallúrí ácuú-cunúúbé nééhií:

—Panévare béhnéréjuco o ípívyejtsóne.

Átsihdyúu oke neébe:

—Cáátunu íñe úuma o íhjuváne. Tsá álliu tene íjcyatúne. Muurá ímiáánéré teéne. Aane múu cáhcujtsóhi.

⁶⁻⁷ Átsihdyúu tsiíñe oke neébe:

—Áyu tsúúca páneere muhdú o néhdújuco pájtyene. Aabe panévatúré íhtsútuube tapíívyema o íjcyátuube íjcyaduré o íjcyaaabe ímichi téhijpi oo páneeré o ípívyéjtsoóbe. Áhdure níjke oo páneere o níjkévátsóíbye. Aabe áatsiimédú néeme ímítyunévú táhjátsámeítyúmé tsaímíyé íjcyáíyóneri tsúúrámeímyeke ó ájcuú ímiá bóhívu áhdóratúne. Áámé Piivyéébé ó íjcyaaíhi. ⁸ Áánetu oke iúraávyéné déjúcotu ícúbáhrámeíyóneri íllityéne cáhcújtsotúmee, dsíjívétso múnaa, íhdícyámema dómácócatsíhijcyámee, níjcyotájteke dúúrúvahíjcyámee, waabyénu múnaa, állíu múnaa, éhdume wágóóové cúújuwa atsóóperémá péétécunúwá pañévu. Ehdú botsíi ávyétá wágoóoveréjuco ditye méénuíñe. Ehdúu oke Píívyéébe néehíí.

Béhcóomi Jerotsarée

⁹ Átsihdyúu tsaapi níjkyéji múnáajpi éhnée 7-mevadítyú nihñéénéré ícúbáhrameí íjcyáíhlloma íjcyaaabe oke néehíí:

—Cáhawáá uke o úújétso Obééjáwuúdú néébé uráavye múnaa éhne múúne tsáápí taaba íjcyadu néémedívu. ¹⁰ Aanée teene naavédú nééne o ííténé pañe oke tsajtyéébé caméhbáú níjcaúvu. Átsihdyúu oke úújétsoobe Píívyéébe cóomí Jerotsarée imíwu nécoomi níjkyéjitu ííñujívú níityécoomívu. ¹¹ Ácoomítyúu ávyeta Píívyéébé amítsaráhcó cádiúcunú éhne ‘jájpeé’ némeíñe neewáyú ‘rauráú’ nééu imíwu ‘rutúrútú’ néhduú. ¹²⁻¹³ Ácoomí

míjcóo cáámé míjcócoba ávyéta píímí némijcótú 12-wava lléhowááne. Panéjcuvatúu 3-wavátsá 4-tshíjívatu. Áwáhjitúu ijraéémú dohjíbá 12-neva íjcyáne mémeháñé caatúvá téwavádu. Áwahjíi níjkyéji múnaa tsáápiitsa tehméhi. ¹⁴ Áhdurée idyé témijcótú 12-uva néwáyú-cobáné ímichi témijco éjkeúhji. Áúhjitúu idyé téuvádú tsáápiitsa Obééjáuúdu néébé mamýému mémeháñé caatúváhi.

¹⁵ Áijyúu diibye níjkyéji múnáajpi óoma íhjuvábédi óórówa eevéwá dibye tééwari técoomi iééve páneere témijco íllehówáánemájuco. ¹⁶⁻¹⁷ Ácoomíi ávyeta tsahdú cóómíyé páhijyáwá nécoomi muhdú míamúnaa meéévehíjcyádú panéjcuvaré icyáámema íwatyúúve éhnéjcu ééveebe tsahájchotaré 2,200 kiróómetro. Áánetúu técoomí mijcój píímí ééveebe 64 ééveta.

¹⁸ Ámijcóo méénúmeí tsanééré 'jájpeé' némeíñé newáyúúnetu. Áánetúu ipácóómí tsanééré óórótu méénúmeícyóómí míícúmijídú íñé imíjyaú 'rutúrútu'. ¹⁹⁻²⁰ Ácoomí mijcóo ímichi éjkéné newáyúcobáné icyáávétsámeí 'jájpeé, tsapííroo, áágataa, ejmeráádaa, óónitsee, coonaríínaa, critsóóritoo, berííroo, topáátsioo, critsopráátsaa, jatsíjto, amatíjtaa', némeíñé newáyúúné imíwu páhduvaré néuhjítu. ²¹ Áánetúu técoomí mijcó llehówááne 12-wava méénúmeí téhdunéré 12-uva péérá newáyúúnetu. Áánetúu pañétúejíjtó técoomí ulléjíjtó téenere óórótu méénúmeíjíjtó míícúmijídú imíwu 'rutúrútu'.

²² Árónáacáa ihdyu tsá o ájtyúmitú duurúvaja técoomíyí panévatúré íhtsútumútsí Obééjáuúdu néébema Píívyéébmútsí tééjadu néémutsi íjcyánéllíihye.

²³ Ácoomi muurá tsáhájuco núhbamútsí ájchúnej tééveri

íjcyáityúne. Muurá ihdyu Píívyéébé ámítsaráhcoréjuco Obééjáwuúdú néébedítýú ájchúcunúnej tééveri técoomi íjcyáiñe. ²⁴ Áábej tééveri pámeere míamúnaa panéva iñújííne avyéjútémá tsáimíyé íjcyame técoomi avyéjútsoóhi. ²⁵ Ácoomí llehówááne tsá wátáhájcatyéityú tene mújyú íjyunúityúnéllíhye. ²⁶ Muurá técoomívú panéva iñújííne avyéjú dóbééveéhi. ²⁷ Ácoomíyí tsá íiná ímityúne íjcyáityúne. Tsá núcójpítso nénehji méénúmema állíúúmé téhullévú úújetéityúne. Apáámýéré ihdyu múhdumé pájtyetéme mémeháñé Obééjáwuúdú néébedi íjcyáháámitu cáátuvámé técoomívú úújéteéhi.

22

¹ Átsihdyúu diibye níjkyéji múnáajpi oke úújetsó tééhivu Obééjáwuúdú néébema Píívyéébbemútsí avyéjú íjcyátsihdyu ííñécunúhí páñétúejító técoomí ulléjítój píñétú níivahívu. Aahí nujpácýoo avyéta ímí 'rauráú' néjpacýo meke bohíívú ajcúhi. ² Ááhí úníuríi tsanéjúcúri úmehééné meke medsíjívéjúcócóóityúne bóhíivu ájcuhéhjí ténuhbávádú néévahíjcyahéhji. Áhéhjíhaamínee panéva iñújííne múnáake bohíívú ajcúhi. ³ Aane Obééjáwuúdú néébema Píívyéébbemútsí avyéjú técoomí pañe íjcyánéllíi tsá ííne ímityú íjcyáityú téhulle. Aane téhulle Píívyéébé íicúve múnáa íjcyame dííbyeke duurúvaáhi. ⁴ Aame dííbyeke ájtyúmíí múhdumé dííbye mémé úmicóónetu cáátuváme. Aame avyéjúúteé dííbyema mújyú níjkéváityúne. ⁵ Tsáhájucó mújyú téhulle íjyunúityúne. Áánéllíi tsáhájucó peetéháñé íjcyáityúne. Áhdure tsáhájucó nuhba íjcyáityúne. Píívyéébe íhtsútuube íjcyaabéréjuco peete íjcyáiñe.

Jetsocríjtó tsááiñe píihíjucóone

⁶ Átsihdyúu diibe níjkyéji múnáajpi oke néehií:

—Íñe uke o néene muurá ávyeta ímiááne. Tsá álliu tene íjcyatúne. Aane múu cáhcujtsóhi. Píivýéébe ípííchoj tééveri íhjú uubálle múnáake ìiná pájtyeíñe íhdétújuco wáájácútsohíjcyaaabe oke wallóo téhdure dífbyé ìcúve múnáake o úúbálle muhdú lléváhréjuco tene pájtyeíñe.

⁷ Muurá Jetsóo néehií: “¡Lléváhréjuco o tsááiñe! Ahdícyane ihdyu maímijyu ditye íjcyaiñe íñe íhyaamí pañétú muhdú tene pájtyeíñe cáátuváne cáhcujtsóme.” Ehdúu oke neebe níjkyéji múnáajpi.

⁸⁻⁹ Aanée ó ájtyumí ehdu páneere muhdú pájtyeíñe oke úúbállémeíñehji. Áánéllihyéé diibe níjkyéji múnáajpi oke tenehjívú úújétsóóbé lliíñévú o mímóúúvéne dífbyeke o dúúrúváiyónáa oke neébe:

—¡Oke duurúvadíñe! Muurá ámuhádúré oo Píivýéébé ìcúve múnáajpi ámuha díñahbémuma dífbyé íhjú uubálle múnaa meíjcyame íhyaamí pañe íjcyané uwááboju ímí ámuha mecáhcujtsómé meíjcyadu. Áánéllii ihdyu dífbyekéré Píivýéébeke duurúva.

¹⁰ Átsihdyúu idyé oke neébe:

—Tsá múu íñe u cáátúnuháámí páátánutúne. Muurá muhdú téhaamí pañe tene néene lléváhréjuco pájtyeíñe. ¹¹ Ahdícyane óví Píivýéébema ímí íjcyáyíóneri tsúúrámémyé ímíñévú íjcyá dífbyema. Áánetu ihdyu óvi ímityúmé ímíllédú íjcyáhi. Ehdúu níjkyéji múnáajpi oke néehií.

¹² Ááné boonétúu idyé Jetsóo oke néehií:

—¡Muurá lléváhréjuco o tsááiñe! Aabe ó ájcuú pámeekéré muhdú ditye ícyahíjcyáne áhdovu. ¹³ Aabe panévatúré íhtsútuube o íjcyaaabe tapíivýema o íjcyátuube

ímichi téhijpi oo páneerée o ípívyéjtsoóbe. Áhdure níjke oo páneere o níjkévátsóiŋbye.

¹⁴ Ahdícyane maímijyu ditye íjcyaiñé tsaímíyé ícyahíj-cyáme. Muurá béhné Jerotsaréevu iúújetécooca bohíivú ájcúné uméhe néévá llééneímye. ¹⁵ Áánetu ímityúmé waabyénu múnaa, íhdícyámema dómácócatsíhijcyámee, dsíjívétso múnaa, níjcyotájteke dúúrúvahíjcyámee, állíu múnaa, íjcyame tsá técoomívú úújetéityúne.

¹⁶ Aane íñe níjkyéji múnáájpikye diéllevu ó wal-lóo dibye úhdivu íbóhówájtso páneere muhdú páj-tyéiñéhjí uuréjuco tácahcújtso múnáake u wáájácút-soki. Muuráhjáa páneere o ípívyéétsóroobe Dabíiúvúj tsiiménémúhaabe ó ijcyá tsítsívé mii cúruwádú o néébeé. Ehdúu Jetsóo oke nééhíi.

¹⁷ Ahdícyane Píívyéébé Apííchó íhjuú uubálle múnáaj tééveri míamúnáake píuváhi. Áhdure Obééjáuudú néébé cahcújtso múnaa éhne múúne tsáápí taaba íjcyadu néeme míamúnáake píuváhi. Aane ihdyu óví lléébome itsáane adóvá bohí nujpácyotu áhdóratúne.

¹⁸ Aane íñe tsúúca íhyaamí pañe cáátúvané uwááboju lléébómeke o néé ditye éhniíñevu iyéjuco tsíñehji íáméjtsótuki. Muurá tehdu méénúmeke Píívyéébe ávyétá íhnáhó ícúbáhraá muhdú téhaamí pañétú tene néhdújuco. ¹⁹ Áhdure idyé tééne uwáábójutu tsane wáágóome mémé páácýúiibye tsúúca pájtyetéme mémeháñé cáátúváháamitu. Aame tsá dííbyé cóómivu úújetéi-tyú íñe íhyaamí pañétú úúbállémeicyoomívu.

²⁰ Aanée diibye íhyaamí pañe dííbyé uwááboju íjcyaaabe nééhíi:

—Ímíáané lléváhréjuco o tsááiñe.

Áánélliihyée dííbyeke o nééhíi:

—Juújuj, tehdújuco Ávyéjuube Jetsóoj, wa íícúí tsaácoj.

²¹ Aabe ihdyu óvíi ámúhake píaabó pájyuváre. Áyu tehdújuco.

Píivyéébé ihju: jetsocríjyodítýú cáátúnuháámi
New Testament in Bora (PE:boa:Bora)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bora

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Boara [boa], Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bora

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Jul 2022 from source files dated 25 Jun 2022

6f878dbd-e896-5e27-b788-1442926dfc48